

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут розвитку освіти

*Альманах
творчості юних літераторів*

КИЇВ

УДК 82-1(059)

Навчально-науковий інститут розвитку освіти Національного авіаційного університету: Альманах поетичної творчості юних літераторів «Білий голуб», упоряд.: Петровська Т.В. – Київ, 2024. – с. 110

Рекомендовано науково-методично-редакційною радою Навчально-наукового інституту розвитку освіти Національного авіаційного університету, протокол № 6 від 20 червня 2024 року.

До альманаху увійшли найкращі вірші учнів та студентів – учасників Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб».

Київ, НАУ, 2024

**Шановні переможці та призери
Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб» – 2024!**

БІЛИЙ ГОЛУБ – СИМВОЛ МИРУ

В умовах воєнного часу в Національному авіаційному університеті відбувся Всеукраїнський поетичний конкурс «Білий голуб» з метою сприяння розкриттю таланту і розвитку творчої особистості учня та студента, прагнення до загальнолюдської культури та інтелектуальної новизни, формування в дітей і молоді патріотичних почуттів засобами образного слова, виховання любові до української мови та України.

Поезія допомагає у житті, стимулює творчий потенціал, позитивно впливає на свідомість, розкриває милозвучність українського слова.

У конкурсі взяли участь талановиті юні літератори з різних областей України. За результатами конкурсу 2024 року відзначено 5 перших місць, 9 других і 14 третіх місць, заохочувальними дипломами відзначено 27 учасників конкурсу з різних областей України. Щиро дякуємо всім, хто сприяв проведенню конкурсу і плекає юні таланти.

Найбільше поетичних творів, які надійшли на конкурс, про безмежну любов до славної України і непрості часи сьогодення з непохитною вірою у щасливе майбутнє.

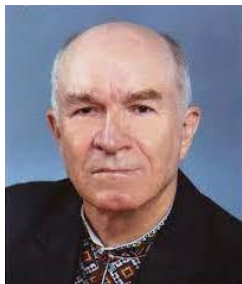
Бажаю переможцям та учасникам конкурсу мирного неба, творчого натхнення, вірних друзів, успіхів і нових перемог! Хай «білий голуб» допомагає втілювати творчі задуми та найкращі прагнення заради світлого майбутнього рідної України.

Слава українському народу!

Галина ЛАЗАРЄВА, директор ННІРО НАУ, заслужений працівник освіти України, голова оргкомітету конкурсу

СЕКРЕТИ ТВОРЧОГО ПЕРА

Проблеми творчості юних завжди привертають увагу в суспільстві. Найчастіше молодь запитує: «Які мотиви і секрети творчих звершень у юності?». Мовляв, треба знати, щоб успішніше навчатись творити і мати найкращі досягнення. Тобто, йдеться про аналіз результатів чергового конкурсу поетичної творчості «Білий голуб». Найперша тривога: коли кінець війни і Перемога? А отже, як писати про наболіле, щоб краще, відчутніше, виразніше було, якщо у нас настало життя із тривожними сиренами, непохитною вірою в мужніх захисників, з молитвами українського народу про мир до Бога...

Добре, що учні і студенти пишуть про найболючіше і найсумніше, чим виховують так потрібні пильність і обережність, що спрямовуються на дієвість, ефективність захисту України від ворога!

Вражають у текстах віршів уроки історії, коли виникає «Розуміння, що Голгофа – це далеко не Парнас», коли в учнів «Шекспір, Сервантес, По, Бальзак – сформували... культурний рівень та літературний смак».

Жахи війни вражаюче показують юні поетичні душі, відображаючи долі дітей як жертв ворожого нашествия. Про це хвилююче пише Яцентюк Олесь, студент Національного авіаційного університету. Ось у одному з його віршів: «Діти війни. Вони стояли на спаленій землі, І видно не було кінця і краю. І тихо плакати - єдине що вони могли, Коли герой їх тихо помирає».

Верхова Аріна, учениця 11 класу Академічного ліцею № 1 імені А.С.Малишка Обухівської міської ради Київської області переймається за важку долю українського народу, який обов'язково переможе, щоб розквітав рідний край, і пише для учителів «Нотатки випускниці на полях зошита» – «Покликав вересневим ранком дзвоник калиново, І на порозі школи Ви зустріли нас».

А ось як пише Мішина Марія, учениця 11 класу ліцею «Сихівський», вихованка літературної студії «Джерельце»

Львівського міського координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво». Вражають у її віршах речі, мов живі, одухотворені, як «навіть скло чорніє від розлуки», коли збирає «мама, замість школи, в бій» у вірші «Панна» або жахливі психологічні контрасти в умовах війни, як у вірші «Військовий приїхав до міста». «Всюди пальта спішать - не гармати, Не до бункерів, а до крамниць Де ж поклав він ключі ті від хати Рік тому між грілок та рушниць?...»

Водночас інша особистість всією душею уявно перетворюється в захисну міць країни, відчуває, що вона її незламна воля, її «переможна весна», маком цвіте, як горить проти ворога, аж віриться в те, що щирі патріотичні пориви і мрії приведуть таку людину до практичних патріотичних справ у житті, як на приємний подив уже і починає відбуватися. Так Говорун Аліна, учениця 9 класу Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О. Кириленка Київської області пише у вірші «Я обираю військову справу»: «Палає небо. Горять заграви. Звучать сирени! Відбій! Урок!.. Я обираю – військову справу, Роблю в майбутнє відважний крок!».

Приємно вражений снагою й наснагою поезії Бігус Ксенії, учениці 9 класу Бориспільського академічного ліцею ім. Анатолія Федорчука Київської області, в якій таке вирвалося з душі: «Це наскільки історією треба бути роздертими, Щоб і найменші діти росіянам бажали смерті. І щоб трохи старші уже йшли воювати. Життя тільки і робить – вчить не боятися помирати».

...Вище я подав твори авторів переможців за перше місце у конкурсі першими та при цьому наголошую, що важливі і дуже цікаві вірші переможців, які вибороли друге і третє місце в конкурсі. Дивіться самі, як з холоду шабель серед боїв «весна вбирається у чорне», як маків цвіт немов до крові горне світ, де з антитез – до радощів жалі, «А там, на іншому кінці землі..., Гуляючи весілля, п'ють «Шаблі». Про це пише Ковальова Єсенія, учениця 8 класу Остерського ліцею №1 Чернігівської області.

Вражає болем і жахом війни й те, що пишуть про ці жахи наші діти, які бажають, щоб це спізнали й озвірілі щодо нас «брати» з Півночі.

«Сирена знову кличе в укриття, І мозок висє від її виття. Сивіють матері... сивіють діти, Та не змінити ворогу буття. Земле моя, ти линеш крізь віки...». Читаєш – і викликає сльози співчуття, викликані поезіями Леги Аліни, учениці 10 класу ОЗО «Миронівський академічний ліцей №3» Київської області.

«В ошатному, мов вишивка, краю», де «Затягуються шрами окопи»... Щемливою лірикою зворушує Нірода Юліана, учениця 10 класу Бориславського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 3 Бориславської міської ради Дрогобицького району Львівської області, яка говорить: «Деся чути грім від вибуху ракети, В осерді міста ціль вона знайшла... Мабуть, нема у Всесвіті планети, Щоб стільки болю на собі несла...».

Беруть глибоко за душу і щемливі вірші про тих, хто не дожив до повернення миру Україні, про що пише Бойко Надія, учениця 8 класу Лозуватського ліцею Шполянської міської ради Черкаської області: «Недолюбив. Цвіла весна. Хрущі Шевченка скрізь літали. Ти мріяв, мріяв і кохав... Війна ці мрії обірвала».

Коли тобі «Хлюпоче мрія в далечінь», коли, читаючи вірші, відчуваєш, як зачаровано співають квіти, трави і струмки, коли бачиш, як світ весь яскравіє у красі, який відкривається перед зором юної поетеси, то широко захоплюєшся віршами авторки. Кажу про Міщенко Уляну, ученицю 6 класу Опорного закладу освіти «Миронівський академічний ліцей імені Т.Г. Шевченка» Київської області.

Яцок Дарина, учениця 1(5) класу Львівської лінгвістичної гімназії відзначає «Хтось плаче, стогне від тривоги. До когось прилітають знов птахи». Читаючи її вірші, відчуваєш любов до української мови, коли «слова немов струмки», «А тайна слова загадкова, Загадкова тайна всіх століть».

«Просльозились холодні зірки, бо впізнали хлоп'я з України», якому «болить, коли чийогось сина вбиває ницо пугінська орда», коли дитю мир, щастя та радість випадають лиш у сні... З таким болем пише Максим Смовський, учень 8 класу Остерського ліцею №2 Чернігівської області.

Стискає серце біль у пеклі бою, як вдих і видих на війні, як наступ – відступ у двобої і, як: «І в шелесті заграв жовтневий гомін...

А в серці назавжди – болюча рана...». Так пише, ніби серцем усе бачить, Лучко Поліна, студентка Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

Добре, що в творах учнів є показ неймовірної боротьби за життя, за кращу долю в рятунку з важких тенет буття, коли: «Світ ловив мене, та не спіймав, а я тікала, здираючи коліна об асфальт... Тікаючи сама від себе». Власне, тікала від синців, від гендерної нерівності, віддалялася від прірви зла... Це вірш Шапенко Наталії, студентки Національного авіаційного університету.

Болісно читати і білі вірші з чорним смутком від кривавих вигинів життя, коли свобода на добро не вільна від свободи на зло і коли, щоб краще жити, потрібно боротися, діяти, виборювати здійснення мрії.

Унікальне розмаїття тем і проблем, які хвилюють молодих людей, у цьому поетичному збірнику «Білий голуб»! Добре, що до їх нектару можуть причаститися всі бажаючі – є що читати про Україну, про її героїв, звиятжну боротьбу проти рашистської агресії, про красу зовнішнього і внутрішнього світу наших людей, особливо молоді! Цікаво буде читати відгуки читачів, продовжити обговорювати створене! Вітаємо переможців і усіх учасників цього конкурсу!

Щиро дякую Навчально-науковому інституту розвитку освіти НАУ, під крилом якого проводяться конкурси, які очолює директор Лазарева Галина, заслужений працівник освіти України, голова організаційного комітету.

Особлива подяка за багаторічну працю з натхненням «Білим голубом» відомій поетесі і освітянці Петровській Тетяні, за створення конкурсу.

Бажаю всім учасникам конкурсу, організаційному комітету та членам журі і далі так тримати у боротьбі за мир заради Перемоги! Хай творчість у важкі роки воєнного стану в Україні допомагає у житті, щоб зберегти і примножити найкраще в ім'я славної України! До нових успіхів!

Василь Василяшко, письменник, заслужений журналіст України, голова журі Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»

ЮНІ ДРУЗИ!

Переможці та учасники Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб», об'єднані любов'ю до поетичного слова! Хай вона надихає вас на добрі справи, допомагає робити свій посильний внесок, торуючи шлях України до Перемоги. Я, як ваш старший колега, тішусь вами, талановиті діти, що ви так щедро виявляєте свої таланти і здібності. Зичу вам віри у власні сили! Хай не полишає вас творче натхнення і не вичерпується наснага! Удач вам, білоголуб'ята!

Слава Україні!

***Василь Неволов**, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, член НСПУ, член НСЖУ, голова творчого об'єднання драматургів України, голова правління Київської міської організації Товариства «Знання» України, член журі Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»*

Бігус Ксенія,

учениця 9 класу Бориспільського
академічного ліцею ім. А. Федорчука
Бориспільського району Київської області

* * *

Поки ліхтар останній не блимнув і не затух
Сиджу, за давньою звичкою звертаюся в пустоту:
"Скажи, як безпосередній свідок усіх подій
Доки іще нам вірити в кінцівку бойових дій?
День у день хаотичні руйнування і жах.
Нехай довго звикали, хай не вірилось попервах,
Як би там не було - ми із жахом зрослись,
А все одно не вдається подивитись без сліз
Куди не обернуся - погляд плівкою засланий,
А треба з дому виходити, терти ті очі заспані,
Скліпувати побачене відеонарізками,
Шукати, куди приткнутися у суспільстві надтріснутому.
Люди оно навколо, з ними варто завжди бути в тонусі,
Дихати в рівний такт, тамувати здригання у голосі.
В них іще більше горя, більше втрат, більше трауру.
Як із ними заплачеш? Не маю такого права.
Нам ще вкупу складати рештки старої буденності.
Єдина на всіх туга впивається по окремої.
Воно, мабуть, тому так витончено і вийшло:
Говорю до пустоти частіше, ніж до найближчих,

На повному серйозі звертаюся у ніщо:
До чого ці смерті зараз? За що нам таке? За що?
Як назавжди змиритись із почуттям втрати колючим?
Що ж навколо так порожньо, так порожньо і так боляче?"
І вкрай видно утомившись від отих щовечірніх збочень,
Вона відгукується тоном "шо ж ти від мене хочеш"?
Мовляв: "послухай-но, сонце, тут питання в конкретиці:
Часи наразі такі, не болить сьогодні лиш техніці.
Хапай спільний біль собі і кутайся в нього вдома.
Ні сором, ні співчуття для плачу не перепона.
Ти ж така не одна, це загальнолюдські погрішності.
Вам сльози потрібні щонайменше, як прояв до себе ніжності.
Мені ж вас постійно видно з усіх боків, усіх ракурсів:
Ви і вимотані, й заплакані, не готові здаватися.
Після кожної втрати ваш накал тільки більшає:
Налаштовуйтеся і працею, лише праця усе вирішує".
Я в нікуди відказую тим таки самим тоном:
"Ми ж не титани, нас просто виростили готовими.
Це наскільки історією треба бути роздертими,
Щоб і найменші діти росіянам бажали смерті
І щоб трохи старші йшли уже воювати.
Життя тільки і робить - вчить не боятися помирати.
Хоча працею – не працею - я ніяк не зараджу силою
Жодному з тих, хто ховає поки що мене за своєю спиною.
А те, як нас, може, видно, то хіба поверхнево.
Думки повсякчас котячі у найгрізніших левів.
Люди, чия єдина втіха запастися набоями
Марять небом, посмугованим пасажирськими боїнгами.
Всякий би обирав своєю долею правити,
Тільки раненим і знедоленим властиво так помсти прагнути,
Початі кривавими датами перетворення на гераклів.
Щось ти, ніщо, мовчиш, раніше тверджень не бракло.
Мені усе таки легше, коли ти зі мною говориш.
Скажи-но, ніщо, за що, за що нам усе це горе?
Люблячі у окопах і ранені під уламками,
Поля, засіяні мінами і проорені танками,

Випалені повністю, пункти, колись населені,
Герої не у книгах, а у піксельній зелені.
Нація, що на кожен звук налякано пересмикується,
Діти, якими віднині більше ніхто не опікується,
Діти, не врятовані гуманітарними коридорами,
Відкритий облік убитих, розстріляних, замордованих.
Усе сьогодні вирішує влучність одного пострілу,
Що ти скажеш на це, наповнений нічим просторе?"
Отак ото й сидимо, безнадійно й приречено,
Самі, та не сповна. У компанії з порожнечею
І вшановуємо свій біль так, щоб іншим не бракло впевненості.
Плачемо. Контрольовано, по черзі і по окремоті.

* * *

Так вже водиться:
Чекаємо, поки запишеться, заговориться,
Асфальт відцвіте, крейда зітреться, серце стомиться,
Річка висохне.
Відступаємо рядок, перчитуємо написане.

Все повторюється:
Зустрічі переносяться, скасовуються,
Кожен крок засуджується, подвиг вшановується.
Все спочатку:
Ми такі кволі й стомлені, як на нащадків.

Може, мариться,
Що постійно хтось звертається, обертається,
Мета розбивається, події перевертаються
З ніг на голову,
Щось не те, здається, говоримо.

Кожен схибиться,
Доки чекаємо коли побачиться, зацініться.
Люди дихають, спостерігають, дивляться,
Чи здається,
Всі чекають на те, чого не стається.

Верхова Аріна,

учениця 11 класу Академічного
лицею № 1 ім. А.С.Малишка

Обухівської міської ради Київської області

* * *

Як намистини, спогади збираю -
Це буде моя особиста скринька-книга.
Перчитую записи, фото перебираю...
Яка вона, війна? Кольору брудного снігу.
Десь розквітнуть поля тюльпанів,
Десь відбувається модний показ,
Десь під звуки салюту та дзюрчання фонтанів
Вуличні музиканти зіграють джаз.
У моїй країні під виття сирени,
У перервах між плетінням сітки
Нитками «малюю» на гобелені
Блакитне небо та жовту квітку.
Десь загудять трибуни
Після вирішального голу,
Десь під акорди клавіш та струн
Шелестять вечірніх суконь подоли.
У моїй країні все частіше лунає гімн
На похованні, а не в моменти виграшу та слави..
Ми починаємо ранок з новин,
А могли б, як і десь - з кави.
А могли б, як і десь - мандрувати
Та будувати плани на майбутнє,
На випускному вальсувати.
Але у нас і досі - лютий...

* * *

Цвітуть жоржини, у небі журавлі курличуть,
І перший жовтий лист повис на павутинці.
З початком вересня ліцей нас кличе.
І знову – маршрутка номер "5", знайомий перехід,
виходиш на зупинці.

Цей рік для нас важливий: ми – випускники,
Потрібно мати цілі, амбіції та плани.
Дорослі, але все ще пустуни та мрійники.
Майбутні Кобзарі, Ньютони, Магеллани.
Освічена людина викликає повагу,
Пізнавати всесвіт і світ – спроб не залишайте.
Щоб мати у суспільстві перевагу,
Згадуй Шевченка: "Учіться, брати мої, думайте, читайте".
Вчителям – терпіння, звершень та натхнення,
Оптимізму і творчого сьогодення.
А перед нами завдання, в якому дано:
Обрати професію та підготуватись до ЗНО.
Вже друга осінь із сиренами,
з вірою в ЗСУ, з молитвами про мир до Бога.
і з упевненістю, що навесні ми
танцюватимемо вальс Перемоги.

Говорун Аліна,
учениця 9 класу Білоцерківського
природничо-математичного ліцею-гімназії
№ 16 ім. М.О. Кириленка Білоцерківської
міської ради Київської області

Я – ВОЛЯ!

Я – воля! Я – щит для держави!
Козацького роду броня!
Його непоборність і слава,
Одвічне міцне надбання!

Я – воля! Долала століття,
Всяляла надію рясну.
Йшла правдою – крізь лихоліття,
Із вірою, попри війну!

Я – воля! В боях гартувалась!
Кувала надійні мечі!

Ішла до мети, не здавалась
І несла свободі ключі!

Я – воля! Пройшла крізь руїни,
Важкі та жорстокі бої!
Тримаючи стяг України,
Розправила крила свої!

Розправила, щоб не згорнути,
А вільно здійматись до зір!
Під гнітом ніколи не бути
Тим, в кого народ богатир!

За рід свій, за правду, за долю
Щодня проливаю я кров,
Щоб завтра на зоранім полі
Засіяти мир і любов!

Не буде пощади вже тому,
Хто волю забрати хотів,
Бо нас не здолати нікому,
Бо з нас не зробити рабів!

Я – воля, веду перемогу
Як вічний стійкий поводитир!
Щодня прокладаю дорогу
В майбутнє, де радість і мир!

Мою волелюбну країну
Не знищить огидний той кат!
Все буде завжди Україна –
Міцніша й стійкіша в стократ!

ПЕРЕМОЖНА ВЕСНА

Летять журавлі, поспішають додому
На змучену землю свою.

Вони не зважають на відстань і втому,
На те, що країна в бою.

Птахів не лякають ракети і дрони,
Проклята й жорстока війна.
Немає для них перешкод й заборони,
Коли засурмила весна!

Летять журавлі, дикі гуси ключами,
Долають дороги-стрічки!
За ними услід розмалюють стіжками
Нам небо стрімкі ластівки.

Спішать до гнізда свого друзі пернаті,
Бо серце за дім свій болить.
Хоч пекло тут чинять сусіди прокляті,
Та землю святу не зломить!

Ми вийдемо радо пернатих зустріти
І ніжну весну запашну!
Засіємо поле, посадимо квіти,
Завершимо люту війну!

І нам заспівають птахи стоголоссям,
Засяють ясні небеса.
Розквітнуть луги, підійметься колосся,
Заграє на квітах роса!
Засяє веселка, до нас посміхнеться,
Купаючи ноги в житях!
На землю святу знову мир повернеться,
Здолавши тривоги і страх!

Не стане народ наш повік на коліна,
Бо дихає вільно земля!
Тож стяг Перемоги моя Україна
Підійме над стягом кремля!

Мішина Марія,

учениця 11 класу ліцею «Сихівський»
Львівської міської ради, вихованка Літературної студії
«Джерельце» Львівського міського координаційно-
методичного центру «Галицьке юнацтво»

ПАННА

Смеркало. Панна ткала полотно,
Мережила синявими нитками.
Стрчала бабця внуцю : " Холоднó!
Замерзла, донь?" - і пахла пиріжками.
Й усенький світ у вирій відлітав,
Як бабця загортала в одіяла,
На кухні про щось пухкала плита,
А панна ткала, ткала, ткала, ткала...

Невпинно шила при настільній лампі,
І де ж вона знайшла в туманностях столи?
Слони і зійці всілись на канапі
І чаєм запивали гостину в дітвори:
Хвалив ведмедик пластикові кекси,
А яблучні - пригрілися в духовці,
Приїхав тато, радо гавкав песик...
Все ткала панна. І ховалось сонце.

Торкала ледве пальцями арфістки,
Вплітала осінь, зронену з-під вій.
Загусли тиша: на дверях повістка.
Збирала мама, замість школи, в бій.
Як сутінь затиснула йому долю,
Як студінь обпалила їй слова...
І тільки липа про щось квилула тополі
І тільки панна ткала, ткала спроквола –

То нічно-ніжно, то здригались руки,
Тоді ж темнілося чиєсь пусте вікно,

Бо навіть скло чорніє від розлуки!
Яке живе і чесне полотно!

ВЕДМЕДИК

У шепоті настільної лампи,
    В фіолетах загадки кімнати,
        На м'якенько застеленім ліжку
Плюшевий ведмідь сидить.
    За стінкою чайник свистить.
        Тремтливо кімната мовчить.
        Ведмідь видивляється нишком,
        Переддивно дихає книжка.
Вимкнув хтось чайник. Ведмедик не спить.
Все слуха, як цокає стрілка,
    Жовкне дитинно грілка,
        І як на нічному пероні
        Утомлені чекають вагонів,
        Так ведмедик очима-гудзиками
        І віддано-сонним бантом
        Поруч з домашнім котом
        Кожним стібочком і вузликом,
        Стишивши зовнішню "музику",
Захворів. Хронічний чеканневий симптом.
Йому кожна ніч новорічна,
    І він, як дитина дворічна,
        З гірляндовим в очах сподіванням
        Чекає чиїсь піжамні штанці,
        Когось з м'якістю у руці,
        Когось з запахом засинання
        І довірою казкочитання.
Хто притулить його, трошки заляпавши в молоці.
Ведмедику треба бути чийосьь,
    В подушках виглядати за кимосьь,
        Чекаючи тінь на стіні,
        На м'якенько застеленім ліжку,
        У переддивнім диханні книжки...

Необхідно йому і тобі, і мені.

* * *

Вмикались люстри – і було щасливо.
А як гасились – опадало листя.
І нитки барви виспілої сливи
Прогоптували сихівські обійстя.

І хтось в цю хвилину ділиться душею,
А хтось у ній гострить на інших ікла,
Хтось марить про Нью-Йорки і Бродвеї,
А хтось в цей вечір просто миє вікна.
І я там є, і зморений підручник,
Й чийсь білохризантемний спогад літечка,
Біда, любов, свобідний і заручник,
Й між ними тільки стіни-ниточки.
Чи то смеркалось вже надв'орі,
Чи то у панни стекла туш...
А певне підглядали зорі,
Як десь в захмареній коморі
Все ткалось полотно поволі
Здомашнено-прозорих душ.

Яцентюк Олесь,

студент 3 курсу

Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій

Національного авіаційного університету

МЕТАМОРФОЗА

Вона хотіла із гусениці стати метеликом,

Вона хотіла вилізти з оков буденного життя.

Вона всім казала, що "Я - людина, істота жива і я хочу малювати
своє життя не олівцем, а пензликом".

Вона хотіла вийти із темної печери, їй погасили факел.

Вона хотіла виплисти з дна океану буденності, її прикували цепами
до каменів.

Вона хотіла стрибнути у воду, роблячи піруети, показати красу.

Її стримали, сказавши: "Ти не можеш красиво жити, бо я так не
живу"

Вона більше на хотіла із гусениці стати метеликом.

Її люди зламали, вона уже не жива.

Вона була на повідку слухняною собакою,

Адже кольорів більше немає, це просто сіре життя.

ДІТИ ВІЙНИ

Вони стояли на спаленій землі,

І видно не було кінця і краю.

І тихо плакати - єдине що вони могли,

Коли герой їх тихо помирає.

Вони стояли на спаленій землі,

Єдине щоросло - криваві квіти .

Танцювали вальс на розбитім склі,

Співаючи, що "всі ми Божі діти".

Вони стояли на спаленій землі,

Мертвими лежать будівлі, церкви, храми.

Вдихаючи попіл, ховалися в імлі,
Всім сниться світ із зеленими садами.

Вони стояли на спаленій землі,
Ховалися, неначе миші.
І тихо плакати – єдине, що вони могли,
І чути, як говорить з ними мертва тиша.

СВІТ

Лиш темнота,
Весь світ твій можна помістити на пучку мізинця,
Всі сльози, що ти проливала – це маленька річка,
Що тягнеться від очей до губ.
Ти вміло злизуєш криваві сльози,
І там і тут,
Все однаково...
Однакові обличчя, камені, споруди,
Борделі, серце Гертруди,
Для тебе все однакове...
Потім кричиш, що у житті немає красок,
Волаєш що все сіре, усі у масках,
Що всі лиш грають свою роль, як нам казав Шекспір,
Але, мила, ні, це лиш ТВІЙ світ такий.

Бойко Надія,

учениця 8 класу Лозуватського ліцею
Шполянської міської ради об'єднаної
територіальної громади Черкаської області

НЕДОЛЮБЛЕНА ВЕСНА

Плаче небо дощами,
Коли повертають синів на щиті.
Сивини додалося у мами.
Обірвалось стонадцять життів...

Квіти живі... Живі коридори...
Лиш Воїни спокій знайшли в небесах.
І плаче матуся над сином:
«Мій любий, пробач, не вберегла...»

* * *

Повітряна тривога: там МіГ злетів...
А там – чиєсь життя...
Встеляють квітами дорогу,
Та з неї вже не буде вороття.
Вже не повернеться синок додому,
Не скаже матері: «Привіт!»
Я повернувся, рідна, я вже дома...»
Та лише небо опустилось до землі.
Горює Україна. Ридають матері...

* * *

Плинуть хмари.
Летять янголи у «Далі».
«Далі» лине віршами до Бога.
Йому лише 33.

Плинуть хмари.
Надійний захист несуть їх сталеві крила,
«Привид Києва» змушує тремтіти ворогів.

Йому лише 29.

Плинуть хмари.

Полноють «вовки» вдало.

За «Да Вінчі» плаче матінка-земля.

Йому лише 27...

А хмари плінуть у безвість...

Ковальова Єсенія,

учениця 8 класу Остерського ліцею №1

Чернігівського району Чернігівської області

ЧЕРВОНІ МАКИ

Дощами плаче знов розстріляна весна,

І розквітають на страшних руїнах

Червоні маки, ними вся земля,

Неначе кров'ю, скрізь залита.

А скільки втрачено життів?

Ти порахуй страшні ці квіти!

За кожною - історія синів,

Що більш ніколи не побачать світу!

За що вони загинули, скажи?

За віру? Правду? Волю?

Чому ж тоді сивіють матері?

Дружини, діти чорнії від горя?

А там, на іншому кінці землі,

(тут не далеко, бо в одній країні)

Гуляючи весілля, п'ють «Шаблі»

Веселі покидьки й танцюють на руїнах...

І їм плювати на чужу біду,

На прапори, що майорять на кладовищах.
Вони ж «не починали цю війну»,
Тому нехай вона захисників і нищить...

Яким не байдуже, в якій країні жити,
Які не можуть примиритися зі злом,
Та всі вони, як ті червоні квіти,
Розстріляні та сплять довічним сном...

МОЯ ВЕСНА

Моя весна – заплакана дитина,
Що з-під уламків тягне ведмежа,
І мати, що чекає сина,
Хоча надії вже давно нема...

Моя весна вдягається у чорне,
Як тисячі дружин і матерів.
Їй так болить їх спільне горе...
Їй квіти сіяти немає з ким...

Моя весна ніколи не сміється,
А тільки плаче снігом і дощем,
За тим, що вже ніколи не вернеться,
Бо знищене війни страшним вогнем.

Моя весна залякана війною,
Спустошена від втрат, знесилена в боях...
Моя весна залишиться зимою,
Бо не повернеш втрачене назад...

Лега Аліна,
учениця 10 класу Опорного закладу освіти
«Миронівський академічний ліцей №3
Миронівської міської ради Київської області»

ВІЙНА В УКРАЇНІ...

(воєнна бувальщина)

Війна в Україні... Йде танковий бій.
Скрегоче залізо – тримаємо стрій.
Рілля не пускає – долоні в кров.
Команда: «Вогонь!» Уперед знов і знов.
Та раптом в навушниках рації звук,
Чужий і ворожий, заліз, як павук:
«Ну, что ж ты, сынок, отца не узнал?
Иначе, я думаю, ты б не стрелял!»
В танкіста на мить потемніло в очах,
Ураз пригадав він «отца-втікача»,
Що маму покинув із сином давно,
На «родіну» рушив, було все одно.
А нині як ворог – у рідний дім,
Ще й зрадити кличе на радість їм.
«Не зрадник я», – мовив. Стріляв і стріляв
За маму, за себе, за рідні поля...
Нарешті затихло, над полем димок...
Тікав той «папашка», «как только мог».
Та міна дістала вражину в дорозі,
Лежать он останки отам при дорозі...
Війна в Україні... Багато роботи...

ПРО НАБОЛІЛЕ...

І знову чую гул сирени:
Повзучий страх, тяжкі передчуття.
Пульсують кров'ю тонкі вени,
І б'ється думка: «Швидше! В укриття!»

Тріпоче серце, ніби птах в неволі.
Весна у вікнах – нам би жить та жить.
Вуста шепочуть звично мимоволі:
«О Всемогутній Боже, вбережи!»

Кривавий молох вимагає жертви.
Ідуть найкращі – смерть тримає міцно.
Та вірю: цей кривавий замах
Не має права існувати вічно.

Ніколи вільний мій народ
Не плазував, не на колінах й нині.
Невже це злочин: воля і життя?
Де золоті поля і небокраї сині?!

Сирена знову кличе в укриття,
І мозок виє від її виття.
Сивіють матері... сивіють діти...
Та не змінити ворогу буття.

Лучко Поліна,
студентка 3 курсу
Факультету театрального мистецтва
Київського національного університету театру,
кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

В ХОЛОДНОМУ ОКОПІ ПЛАКАВ ВОЇН...

В холодному окопі плакав воїн...
Гарячі сльози випікали щоки...
Не знаю імені його, не знаю, хто він...
Він на війні уже майже два роки...

В руках тримав старенький телефон,
Перебирав на ньому номер мами...
Та рідні душі відчувають в унісон...
Вона сама його якраз набрала....

"Мій рідний сину, як ти, мій герою?..",
І зупинились сльози в одну мить...
Він плакав не від страху, не від бою,
А через те, що мамі там болить...

Через загибель рідних побратимів,
Які ніколи не повернуться додому...
Через самотність і надію безнадійну,
Через душевний біль - не через втому...

А слова мами - то яскраві зорі...
Вони вертають на відстані в сім'ю,
Слово "тримайся" значить - "я з тобою",
А фраза "як ти?" дорівнює "люблю"...

Війна змінила мову України,
Стали міцнішими прості людські стосунки...
І перше місце зайняла родина,
Дні без тривоги - найкращі подарунки...

Щира розмова про буденність і любов
Надію поверта в солдатське серце,
Хоча стріляють всюди знову й знов,
І "просять їсти" вже нещасні берці...

Солдата долі наперед, на жаль, не знаю...
Та усмішка жила в його очах...
"Все буде добре, сину, я чекаю..."
СкінчИвся діалог на цих словах...

В холодному окопі плакав воїн,
Не через слабкість, холод або страх...
А через те, що він не знає долі,
Й не бачить блиску в маминих очах...

Не може обійняти її міцно,
І розпитати про життя усе...
І плаче осінь в золотавім листі
За те, що холод на війну несе...

І в шелесті заграв жовтневий гомін...
А в серці назавжди - болюча рана...
В холодному окопі плакав воїн...
В самотній хаті плаче його мама...

Я ДІСТАНУ ПЕРО У МАЙБУТНЄ...

Хоч бувають безкрилі птахи, та це не про серця...
Не існує прозоро святих чи по-чорному грішних...
У людини три види людей із усього життя:
Дуже рідні, надто чужі, і просто всі інші...

Хтось стоїть за тобою з ножем у руках і чекає...
Хтось теплом своїх рук додає у твої краплі сили...
Хтось на відстані в думці всім серцем тебе обіймає...
Одні роблять боляче. Інші підтримують крила...

Хтось уранці встає і благає, щоб все було добре...
Хтось ламає рожеві світи у твоїй голові...
Одні повертають в минуле, а інші - в "сьогодні"...
Хтось хворіє тобою, допоки лікуєшся ти...

Хтось майстерно диктує сценарій німого раба...
Хтось снує із душі останні колючі мотузки...
Хтось спокійно живе під лозунг "навіки ганьба"...
Хтось ковтає проблеми, а інші - випльовують згустки...

Хоч бувають безкрилі птахи, та це не про поетів...
Їхні крила не можна сховати, не можна убити...
І коли моя кількість падінь перевищить всі злети,
Я дістану перо, щоб на ньому в майбутнє летіти...

Міщенко Уляна,

учениця 6 класу Опорного закладу освіти
«Миронівський академічний ліцей
імені Т.Г.Шевченка Миронівської
міської ради Київської області»

ДИТИНСТВО

Ясніє променями днина,
Хлюпоче мрія в далечинь.
Тихесенько співа дитина.
І пісня лине у височинь.

Дитинство мирне в голосочку
Дзвенить надією сповна.
Дівча щасливе у віночку.
У серці – пісня чарівна.

Лунає сміх дзвінкий повсюди.
Радіє сонце на вустах.
Дарують усмішки їй люди –
І щастя квітне у очах.

МОЯ ЗЕМЛЯ

Моя земля – це рідна Україна!
Це музика трави, лісів і гір,
Щаслива і усміхнена родина,
Проміння сонця і яскравість зір.

Барвінком стеляться поля широкі,
Цвітуть і мріють у зеніті квіти.
Виводять пісню мами кароокі,
Радіють світлу їх щасливі діти.

Вода бурхлива берег омиває,
Грайлива хвиля вість несе у даль.
Наш прапор синьо-жовтий гордо сяє –
І враз зникають смуток і печаль.

Нірода Юліана,

учениця 10 класу Бориславського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів № 3, вихованка Літературної студії «Джерельце» Львівського міського координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво»

ВІЧНІСТЬ

На цій святій землі, під Божим небом,
В ошатному, мов вишивка, краю,
Мої брати, як мак зігнутий клéпом,
Життя здобули вічне у бою.
Вже другий рік січуть повітря кулі,
Вже двічі вéсни плачуть на ріллі,
Колиска з очерету люлі-люлі, –
Братів приспала у довічнім сні.
Квітневий ранок допиває роси,
Жбурляє сонця промені в траву,
А над братами чорнозему стоси –
Не подолати променям цю тьму.
Не вірю, що вгамується з роками
Бурхливе, зболене, стрімке серцебиття,
Розсипалося зéрням-колосками
На пікселі розділене життя.

ВДИХАЙ ТАЛАНТ

Ти себе перевершив, ти знову зумів
Відшукати краплину свободи,
Між рядками життя, між уламками днів,
Та душевних жалів непогоди.
Ця свобода не в тому, щоб вільно іти
По дорогах крутих, порохнистих,
А для того вона, щоб відклавши хрести,
Майструвати барвисте намисто,
Чути серцем, розплющити очі душі,
Відшукати багатство незримо:

Позолоту на жовтім пшеничнім стеблі,
Чи кришталь на струні павучиній.
Заплітати зі слів, наче з квітів, вінок,
Серед днів гвинтокрилих, байдужих
І вдихати талант, як медовий пилок,
Бо в мистецтві – свобода, мій друже.

Смовський Максим,
учень 8 класу Остерського ліцею № 2
Чернігівського району Чернігівської області

МАЮ ПРАВО...

Я маю право на життя
У вільній і Своїй країні,
До школи бігати щодня
І бачить очі татка сині.
Я хочу гратися, а ще
Спокійно спати цілу нічку
І щоб щовечора мене
Татусь ніжненько цьомкав в щічку.
Щоб він був поруч, як колись –
На риболовлю брав з собою,
Ганяв м'яча і веселився,
Все як тоді – перед війною.
Я маю право на життя
У себе вдома, в рідній хаті...
Ми зрозуміли лиш тепер,
Які колись були багаті,
Бо мали їжу на столі,
Вночі лягали й мирно спали
І поруч – мами й татусі
Свою малечу колихали.
Я більш не хочу жить в страху,
Через тривогу плакати нічку...
Я хочу бачить мирні сні
Й відчути поцілунок – в щічку.

Я НЕ МОЖУ...

Я не можу спати спокійно,
Доки наші хлопці в полоні,
Я не можу дивитись спокійно
На юнацькі побілені скроні.
Я не можу не думати про «гради»,
Що вбивають невинних малят,
Я не можу вночі засинати,
Доки поряд чатує кат.
Я не можу не думати про холод,
Що в окопах холодить солдат
І дивитись на свіжі могили,
Що стоять, як дубочки, у ряд.
Я не можу дивитись у очі
Матерів, що стоять край могил,
На побілені коси дівочі,
Що «говорять» до нас без слів.
Та найбільш я не можу дивитись
На заплакані очі малят,
Бо як зможеш їм пояснити,
Що татусь не вернеться назад.
Що не буде більш, як раніше,
Що війна нищить все на шляху...
Забирає вона – найцінніше,
Найдорожче, що є на віку.
Це найважче дитині сказати
І собі усвідомить також.
Я не можу спокійно спати...
І ти, друже, так само? Ну що ж...
Ми усі не можемо спати,
Але віримо: горе мине,
Одягнеться Україна у шати,
Зійде сонце Українське, Святе!

Шапенко Наталія,
студентка 3 курсу Факультету лінгвістики
та соціальних комунікацій
Національного авіаційного університету

МОТИВАЦІЯ

Ти розбита, втомлена, замучена,
В гонитві за майбутнє,
Живучи в минулому!
Тримаючи ту свічечку надії,
Не помічаючи освітленого шляху.
Ти йшла з закритими очима,
Ти була сліпа!
Сліпа, як та феміда, що творила правосуддя
На невинних душах, як і ти.
Слабких, немаючи опори й вороття назад
Віри в себе як єдиного творця
Лиш ти все можеш!
Можеш все змінити!
Лиш слова твої і віра!
Лиш думки та праця!
І знову піднімаючи той рівень дофаміну
Ти починаєш жити.

НАДІЯ НА МАЙБУТНЄ

Як приємно пахне вишневий цвіт
Біля батьківської хати
Весняний порив теплого вітру
Що змушує вдихнути.
Ту свободу України
Відчути її запах, дотик та той смак
Яка вона свобода?
Прогуячись парком чи селом
Чи відчуваєш себе вільним,
Коли вдихаєш той вишневий аромат?
Так, я відчуваю себе вільним!

Бо кров тече, ця ось - наша
Оця рідна - Українська!
І тліє та надія, що мій батьківський дім
Знову зацвіте отими вишнями
Над якими колись у мирний час
Гуділи ті хрущі або автомобілі
В погоні за майбутнім,
Знаходячись у місті чи селі
Ти відчуваєш ту свободу,
Вдихнувши її на повні груди.

Яцюк Дарина,

учениця 1 (5) класу Львівської лінгвістичної
гімназії, вихованка Літературної студії «Джерельце»
Львівського міського координаційно-методичного
центру «Галицьке юнацтво»

***

У когось є свої дороги,
У когось є свої шляхи,
Хтось плаче, стогне від тривоги.
До когось прилітають знов птахи.

У когось є свої невдачі,
Хтось має крила і летить,
У когось є слова незрячі,
Людина в слові палахтить.

Людина в слові палахтить
Не палахтять слова в людині,
І слово ясне мерехтить,
Неначе пісня лебедина.

У когось є свої крилаті мрії,
У когось перші злети догори,

Хтось має сподівання і надії,
І всі птахи чекають теплої пори.

У когось є свої думки,
І все, і всі отримують невдачі,
А ті слова, немов струмки,
А це біда – коли слова незрячі.

А це біда, коли немає слова,
Біда з усіх нещасних лихоліть,
А тайна слова загадкова,
Загадкова тайна всіх століть.

***

Лавандовим шумом покриті поля,
Вдалині чути дзвін корабля.
Блакитною піною вкривається море
Й лагідним сміхом богині Аврори
Заносять у небо затишні хвилі.
Де бувають силі, безсилі, безкрилі.
І всі моменти нами прожиті,
Віддаємо ми морській Афродіті.
Вона шепче до нас шумовинням,
Склеює душі липким павутинням.
У морі слова стоголосі й німі,
Знайшла я тебе у серці, у морі на дні.

Бардаков Назар,

учень 10 класу Славутицького ліцею
«БезМеж» Славутицької міської ради
Вишгородського району Київської області

СЛОВА

Слова, слова...
Багато Вас ... і мало...
І як би я бажав,
Щоб Ви лягали чинно,
Складалися рядками.
А Ви, то не туди,
Не те передавали...
Слова, чому Вас і багато
... й мало?

Слова німі...,
Їх інколи й не чути.
Слова..., як Вас багато,
А суті не збагнути.
Чи можна Вами передати жах?
Як описати Перемоги шлях?
Слова застрягли, ллється кров.
Слова-ридання...
У потойбіччя друг пішов...
Слів так багато стало...
А дій і справжніх вчинків мало...
Слова-числівники «200», «300»,
... і знову рветься слів намисто.
Слова навіюють, як сон.
Слова чужі беруть в полон.
Слова дзвенять, мов той кришталь.
Слова розлуки – біль та жаль.
Слова як присяга державі.
Слова, щоб описати заграви...
Слова тихі, як зимові поля.

Слова Перемоги – це наша земля!
Слова живуть!
Слова магичні?
Тоді пишу:
«ХАЙ БУДЕ МИР НАВІЧНО!»

Борисенко Віталія,
учениця 11 класу Ставищенського ліцею № 1
Ставищенської селищної ради
Білоцерківського району Київської області

ЕСКІЗИ ДУМОК

(лірика з елементами верлібру)

Слово - то наша зброя,

А мова - це ознака того, що ми живі...

***

Туманом покритий, Дніпро уже ситий,
Він кров'ю политий, багрянцем тече.
І кручі як гори, як ноги у полі,
Змучено йдуть захищати наш дім.

Дуби широколисті й калини барвисті,
Як щит, захищають дітей у саду.

Маки ростуть, із землі повстають,
Щоб пам'ять була про тих, кого нема,
Про тих, кого нема, хто героєм став,
Залишивши останні слова на вустах.

Бавовна росте для того, щоб степ
Залишався вільним для всіх.

І час уже йде, стрілки по колу, вітер гуде,
А мати-верба плаче для всіх, плаче за всіх,
Поки чека, коли згине війна.

Думки - це як окремий світ,
ніколи не зупиняються.

***

Середземне непокірне,
Море моїх думок.
Шумливе, грайливе,
Сонечком блищить.

З глибин свідомості, наверх,
Стрімко спливе страхітливе,
В ту ж мить понуриться униз.

Хвилясті барви, переливи
Кольором срібним, золотим поверхню неба заливають,
Пухнасті, як зефір, хмарки покриють і без того тихе небо,
Проте думки гудуть, як ті цикади,
Ось вони є - і тут їх вже нема.

Там берег десь, на ньому злива - плакуча верба все не вщуха,
Та одинокий човник поряд тихо проплива.

Там шумлять гаї мрійливі, ліс
Пороста травною дум.
Гудуть цикади, цвіркуні,
Шумлять птахи над морем,
Там цілий світ - незвіданий, просторий.

Гавдан Богдана,

учениця 8 класу Маловільшанського ліцею
Маловільшанської ТГ Білоцерківського району
Київської області

СЛЬОЗИ УКРАЇНИ

Чому ж ти знову плачеш, рідна Україно,
гіркими сльозами?

Чому ж страждаєш, ньенько мила,
довгими роками?

Навіщо землі твої та простори
злії кати шматують, як круки?

Чому кричить та плаче в хаті мати,
схиливши голову на стіл?

Надворі вітер злий, колючий,
і день дощем холодним
тривожно змінює на ніч.

А він отам сидить, в окопі,
у бліндажі, з молитвою в душі
та вірить й знає щохвилини,
що нездоланна Батьківщина
все ж перемаже жорстокий біль та гнів.

Заснув на хвилинку воїн той.
Перед очима: вишневий сад і колосисте поле,
красиві гори і стрімка ріка,
батьківська старенька хатина
і вся у ній родина,
звучать пісні, радіють діти...

Але це сон... Це мирний сон ...
І знову бій! Проклятий бій!
Вставай, моя ти Україно!
Борись за волю, славу й мир!
Вставай, проснись і йди до Перемоги!

Бо ми є Українці, ми – народ
великої могутньої країни!

Гончар Марія,
студентка 2 курсу
Національної академії внутрішніх справ

***

Дякую тобі, герою!
Дякую, захиснику!

За те, що відстоюєш волю!
За те, що борониш рідну землю!

За свободу, за мир в Україні,
За хоробрість і мужність в бою!

За світанки і тишу небесную,
За недоспані ночі тобою.

За сміливість, рішучість і оптимізм,
Небайдужість, віру, патріотизм!

Я вклоняюсь вам низько, уклін аж додолу:
Вам велика подяка за вашу роботу!

Ви – хоробрі сини України навек!
Незалежність в крові в вас – її нікуди не діть!

Гриневич Олександра,
студентка 3 курсу
Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій
Національного авіаційного університету

НЕНАПИСАНЕ

Ненаписане... пропало безвісті у болі на чужій землі...
Пропало вже десь там, куди нема дороги...
А нам з тобою... нам лиш рахувати сліпо дні,
Допоки не скінчаться в порожнечу сіру монологи.

Не сказане... пропало без останку вже десь у землі,
У чорній клятій муці під старанним небом.
Земля... земля усі слова лишить собі...
Десь там усі слова... десь поміж степу...

Надія... де її тепер ти вже знайдеш...
Слова, слова мовчать лиш, ріжучи по серцю.
А час... час потирає руки, й павутиння все плете...
Мовчання... як же витримать усе це?...

Ненаписане... лишилось десь далеко так на самоті.
Несамовито тихо вже пропало ніжне слово...
Не відпускає жаль... слова... вже геть усі пусті
Мовчать, немов забули рідну мову...

Ненаписане... лишилось там, де вже і не знайти.
Не сказане... пропало у землі сирій і чорній.
Слова... мої слова тепер одвічно в самоті.
Страх тиші не відпустить, непоборний...

Кравець Анна,
учениця 9 класу
Білоцерківського природничо-математичного
ліцею-гімназії № 16 ім. М.О.Кириленка
Білоцерківської міської ради Київської області

ОБ'ЄДНАЙМОСЬ, БРАТИ-УКРАЇНЦІ!

Об'єднаймо, брати-українці!
Станем разом в звияжнім строю.
Розіб'єм ненависних ординців,
Рідну неньку врятуєм свою!

Об'єднаймо, брати-українці,
Проти зла, що зятято повзе.
Вже сидять оці зайди в печинці.
Хай це лихо найшвидше мине!

Об'єднаймо, брати-українці:
Гнати ворога – труд не легкий.
Мають згинуть навіки чужинці.
Множим сили, щоб виграти двобій.

Об'єднаймо, брати-українці,
Й дуже скоро наблизить строк:
Хай загинуть безжальні злочинці:
З нами Правда, і Віра, і Бог!

Об'єднаймо, брати-українці.
Відбудуймо Україну свою!
Вона щедро поверне гостинці:
Заживемо ми в ній, як в Раю!

Куц Дарина,
учениця 8 класу Славутицького закладу
загальної середньої освіти I-III ступенів № 3
Славутицької міської ради Вишгородського району
Київської області

МИ ВИСТОЇМО

Ми вистоїмо – це слово головне
У людей, що поруч зі мною,
Бо попри ракети над головою –
Радіють, сміються життю
І навіть у підвалах співають
Такі українські пісні,
Що кожен із нас їх впізнає
Бо ненька навчила любити
Україну і сонце й людей,
Траву не покошену зранку.
Любити усе, що навкруги,
Бо ми – то сила незламна,
Яка нас гуртує усіх.

Лишко Вікторія,

учениця 9 класу Опорного загальноосвітнього навчального закладу Новоолександрівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Згурівської селищної ради Броварського району Київської області

БІЛЬ ВІЙНИ

Вже скінчилось спекотне літо,
Тихо осінь крадеться полем.
А у нас неспокійні ночі,
Всіх війна обпікає болем.
Стало тихо в родинному колі,
Бо сумує без тата хата.
Він пішов захищати Батьківщину
Від рашистських убивць проклятих.
Сумно дивиться мама в віконце,
Відганяє рукою втому,
Оберегом летить молитва,
Тільки б тато вернувся додому.
Хай війна вже скінчиться проклята,
Щоб спокійно зітхнула планета,
Щоб не плакали більше діти
І лиш в космос летіли ракети.

Максименко Софія,
учениця 8 класу Остерського ліцею № 2
Чернігівського району
Чернігівської області

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Моя Батьківщина...Така неймовірна,
Є все в ній для щастя, для долі й життя...
Ліси і долини, поля і озера,
Родюча і рідна батьківська земля,
Повітря, що ніжністю пахне щоранку,
Замріяно-чиста небесна блакить...
Мрійливо-туманний серпневий світанок
І пісня, що душу лірично п'янить.
Це все Україна... Моя... Нездоланна...
Так хочуть сусіди загарбать її,
Та наша рідненька тримається міцно
І не здається в кривавій борні.
Ми відвоюємо небо блакитне,
Віродимо кожне містечко й село.
Квітни, моя Україно барвиста,
Щоб не сказали, що нас – не було.

Некрашевич Катерина,
учениця 10 класу Погребського ліцею
Броварського району
Київської області

ТЕАТР

Мій театр згорів в Ірпені,
Я ніколи його не забуду.
У кулісах залякли вогні,
Розтрощивши партер в купу бруду.

І до неба, мов в такт, полетять
Сценарію вирвані струни,
Заколише луною печаль
Артистичні прадавнії руни.

Та залишиться вогник в душі,
Що нам вірно подарували
Найстрімкіші Талант-орачі,
Вчителі, вже яких і не стало...

Так, на сцену ми вийдем для Них
І в гримерці тихенько згадаєм,
Що триматиме завжди наш дух.
Любі, дякуєм і пам'ятаєм...

Павлюк Марія,

учениця 5 класу Ліцею № 30 «ЕКОНАД»
м. Києва

ОСІНЬ

Осінь... листям золотим стежки вкрила.
Осінь... в золоті листя і в дощах шепіт.
Осінь... фарбує світ сумними фарбами ранку.
Осінь... подарує нам тишу у м'якому крилі вечора.

НЕБО

Подивлюся я в небо, на хмаринки пухнасті.
На хмаринках розгледжу всі малюнки прекрасні.
Подивлюся я в небо, на сонечко тепле.
І в промінчиках сонця все я бачу світлішим,
все я бачу милішим...

Петрожалко Марія,

учениця 7 класу Опорного закладу освіти
«Софіївсько-Борщагівський ліцей»
Борщагівської сільської ради
Бучанського району Київської області

ЗАХИСНИКИ

Ви воїни – фортеця наша!
Святий наш, сильний оберіг.
Ви захищаете безстрашно
Народ свій, українців всіх.
Ви стоїте у нас на варті,
Надія вся лише на вас.
Ви сильні, мужні і відважні
І вистоїте весь цей час.
Весь час лихий переживете.
За всіх вас Бог, за ворогів – ніхто

І буде Україна наша жити,
І буде процвітати їм на зло!
Ви боретесь і вороги у пасці,
Нікуди їх поразка не втече.
Подивимось, яке це їхнє «щастя»,
Що потім вони скажуть на це все.
Це вже для них провал – все зрозуміло
І нічого сказати їм уже,
Слова закінчились, лишились тільки факти.
Залишилось чекати їх кінець.
А ми переживемо, відбудуєм.
І станем жити навіть краще, ніж тоді.
Ми Українці й завжди ними будем
І буде Україна навіки!

Таран Альона,

учениця 11 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

СИНІ ОЧІ

– Чому в тебе сині очі,
Рідна земле, навесні?
– Ще холодні темні ночі,
Та вже проліски рясні.

– Чому в тебе стільки сили,
Тиха річко, навесні?
– Мої пута розтопили
Сонця промені ясні.

– Чому в тебе, зелен гаю,
Стільки шуму навесні?
– Любих гостей я стрічаю,
Аж гуде гілля вгорі!

– Чому в тебе дзвінко пісня
Ллється, пташко, навесні?
– Серцю в грудях моїх тісно –
Линуть трелі голосні!

– Чому твої сині очі
Посміхаються мені?
– Синій вечір напророчив
Наше щастя навесні...

Царенко Ярослава,

учениця 6 класу, вихованка Літературного
гуртка «Пролісок» Комунальної установи «Центр
розвитку дітей та молоді» Узинської міської ради
Білоцерківського району Київської області

***

Мир і дружба – кожен знає
Один з одним нас єднає.
Мир – коли у небі тихо
Від війни, грози та лиха.

Дружба це – добро й повага,
У відвертості наснага.
Найсвятіший дар у світі –
В мирі й дружбі чесно жити!

ДО МОВИ

Межує із думкою слово
І тягнеться до мети.
О, мово, рідна мово -
По всій Україні лети!

Від Заходу й до Сходу
Хай буде єдиний мир!
О, мово, серце Роду –
В душі народу живи!

Бабенко Маргарита,
учениця 8 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

НАВІЩО?

Навіщо нам усім війна?
Як навкруги все зацвіло?
Війна. Зустріла вже весна,
І що було, не відбуло.
А як цвіт нищила війна?
Здалось, все знищенням пропахло,
Де зіткане тепло зі зла...
Війна не треба нам нізащо.
Навіщо нищити добро,
Навіщо людство таврувати?
Де на землі дитя зросло,
Тепер там горе і гармати.

Береговець Олександра,
учениця 6 класу Кашперівського ліцею
Тетіївської міської ради Білоцерківського району
Київської області

***

Матусю, а ми провідаєм сьогодні татка?
Із Днем народження вітатимем його?
Спитала донечка! І зовсім ще малятко...
А стільки розуміє вже всього!!!

«Звичайно, доню! Я ось тортик приготую!
Татусик нашій - так його любив!!!
Нехай сьогодні також посмакує!
Усе робитимем, щоб в пам'яті він жив!!!»

Малює дівчинка старанно так малюнок...
А мама торт готує і троянд букет...
Вони рідненькому – нестимуть подарунок!!!
Туди, де на хресті лиш татковин портрет...

Такий красивий, з поглядом глибоким!
В військовій формі - нашій захисник !!!
Він день і ніч проводив у окопах...
Але здаватись наш Герой не звик!!!

Життя віддав за рідну Україну!
І мужньо свою Неньку боронив!!!
І героїчно – у бою загинув!
Своєю кров'ю землю окропив.

Бондар Олександра,
учениця 5 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

ХОТІВ ЖИТИ

Хотів він жити, як хотів він жити.
І, звично, як колись, життя любити.
Тепер він воїн, захисник землі,
Хотів так жити в рідній стороні.
Без нього сумуватиме родина.
У горі, чоловік-татусь загинув.
Який у мирі жити так хотів,
За це боровся до останніх сил.

Католик Дарина,
учениця 9 класу Опорного ліцею
с. Зимне Володимирського району
Волинська області

ЛЮЗІЯ

«Спить озеро, спить ліс, спить очерет» –
Заснуло все в німій зимовій тиші...
А здалеку тріскаче кулемет.
Примарний спокій, мир нам тільки сниться.
Вербу зморив міцний зимовий сон,
До ставу опустила білі віти.
Ген-ген у небо лине дим стовбом
Не з димарів, а з бліндажів підбитих.
Зимову річку сковують льоди,
Пухнастий сніг вкриває сонну землю...
В холодному окопі, при свічі
Захисники їдять святу вечерю...
Гіркий контраст: зимова казка і війна.

Ілюзія спокою – і тривоги...
В засніженій красі мовчить моя земля,
Лікує рани після зтяжнього бою.

Отеченко Анастасія,
учениця 8 класу Рокитнянського ліцею №1
Рокитнянської селищної ради
Білоцерківського району Київської області

***

Вже знову журавлі
Вернулись в Україну,
І поселились в мальовничому селі.
Вони не знали, що ворожа криця,
Обпалить стомлені крилята навесні.

Вони летіли будувать оселі,
Виводити маленьких дитинчат.
Але війна несамовитим вчинком
Всі мрії зруйнувала пташенят.

Але вони залишились в країні,
Де обгорілі всі домівки і сади.
Журавлики добудували гнізда
І ждали з нетерпінням малюків.

Не знали птиці,
Прийдеться їм ховатися від куль,
Але вони на стомлених крилятах
Вкраїні щастя й радість принесуть.

Панченко Артем,

учень 6 класу Академічного ліцею № 1
імені А.С Малишка Обухівської міської ради
Київської області

Я ВМЮ БУТИ ВІЛЬНИМ

Людей потрібно вміти відпускати,
І в тексті хтиві коми не вставляти.
Новий абзац почати після крапки
З смачної літери, і мов спочатку.

Коли відпустиш, робиш крок вперед,
Зітреш з душі солодке павутиння,
Одягнешся у спокій і потечеш, як мед,
Життя набуде смак, як спіла жовта диня.

Все, що окрилює, колись виснажує,
Потрібно зупиняти свій політ.
Що було спогадом, тепер підв'язує
Наш досвід, мрії та наш рід.

Після зупинки не шукати чуда.
Цієї штуки не існує, а також
Після зупинки, буває ще простуда,
А ти лети і серце не тривож...

Савлук Ігор,

учень 7 класу Кашперівського ліцею
Тетіївської міської ради Білоцерківського району
Київської області

***

Я мрію, щоб закінчилась війна
І ми жили спокійно, як раніше.
Щоб сонце заглядало до вікна,
А навкруги така блаженна тиша.
Я мрію, щоб закінчилась війна,
Хоча забути цього жаху нам не вдасться,
Бо скільки горя принесла вона,
І людям чорного нещастя.

***

Сідає сонце за небокрай.
Моя країно, спи, відпочивай.
Хай сняться знов тобі спокійні сни,
Де щастя й мир, і де нема війни.

Хіхло Ірина,

студентка 1 курсу Вінницького
державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

***

Ти, солдате, тримайся, мій друже!
Бо вже осінь крокує рясна...
Друга осінь... Дарма... Ти будь дужий!
Бо не прийде без тебе весна!

Ти, мій воїне, стій до загину!
Та прошу, залишайся живим!
І у дужих руках Україну

Збережи, захисти, віднови!

Хай насниться тобі рідна хата!
Рідна вулиця, рідне село...
Край дороги засмучена мати
І її все у зморшках чоло...

Ти мій рідний український герою!
Будь над світом незламним борцем!
Ми без тебе ніяк, ми з тобою!
Будь нескореним правди взірцем!

Андрущенко Каріна,

учениця 10 класу Опорного закладу освіти
«Ржищівський ліцей «Лідер» Ржищівської
міської ради Обухівського району Київської області

ГОЛУБИ

Ширяють голуби попід старі дахи,
Воркують щось, що тільки їм відоме.
Про що говорять вільні ці птахи?
Про людство, про війну, про сльози і про втому...

Воркують щось, клюють і тихо гомонять.
Вони, мабуть, як ми, до канонади звичні.
Українські голуби не хочуть відлітати,
Їх батьківщина тут, ці землі предковічні.

Ці золоті поля і небо, наче дзвін,
Древні сині ліси і срібні Дніпра хвилі -
Це все моя земля, це все мій рідний дім,
Тут пісня і рушник моєму серцю милі.

Рідна земля! Моя! Нікому не віддам
Це поле і цей ліс, це небо і ці зорі.

Ні клаптика землі проклятим ворогам,
Землі моїх дідів, простори неозорі!

Бабенков Нікіта,
студент 1 курсу ВСП «Київський
торгівельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

***

Нестерпний біль... і серце рве від болю...
Як тяжко здобуваємо ми волю!
Міста і села під водою...
Під пилом від пожеж на полі бою...

Рятуй нас, Господи, від орьської глупоти
Не від людей... від московитської мразоти.
Дай, врешті, вільними нам бути на своїй Землі!
Щоб провалилися крізь землю москалі!

Ця нечисть світом всім маніпулює
І зброєю, немовби кульками, жонглює.
Справляючи свій бал у сатани...
О Господи, прошу, це все спини...

А нам дай сили пережити біль від втрат,
Нам не потрібен цей скажений брат!
Хай будуть легкими українців всіх дороги,
І приведуть нехай вони до Перемоги!

Вакуліч Софія,

учениця 10 класу Комунального закладу
Кагарлицької міської ради «Кагарлицький
ліцей № 1» Обухівського району
Київської області

НЕДАРМА

І кров, і сльози вже проліті,
І сили майже вже нема
Страждать в окопі й боронити
свій рідний край – та недарма...
Ти кинув офіс, дім чи поле,
Русня прийшла – і це вона
Жахи несе, і біль, і горе...
Ти на війні, та – недарма!
Ти окупантів мусиш вбити,
Історія велить сама,
Щоб не лишав це своїм дітям
В майбутньому! Тож – недарма...

Лелюх Аліна,

учениця 11 класу Таращанського академічного
ліцею «Ерудит» Білоцерківського району
Київської області

***

Вставайте браття українці!
Борітесь за любов
Вставайте разом й поодинці,
Козацька ллється кров.

Вставайте всі за Україну
Як ще ніколи не було
Вставайте за свою родину

Всім ворогам на зло!

Щитом єдиним станьмо разом
За правду, віру, за життя.
Давайте знищим цю заразу,
Не буде іншого буття!

Сироватка-Кукліна Катерина,

учениця 9 класу Славутицького закладу
загальної середньої освіти I-III ступенів № 3
Славутицької міської ради Вишгородського району
Київської області

Я НЕ ЧУЮ ДВА РОКИ СПІВ СОЛОВ'Я

Я не чую два роки спів солов'я,
Бо волає сирена проклята.
Не звертаю увагу на квіти,
Бо летять ракети в повітрі.
Стогін та плач у серцях заляга -
Україно, незламна моя,
Занапастила тебе рашистська орда.
Я Бога молю кожного дня,
Щоб дав сили навалу відбити,
Щоб не гинули діти,
Не плакали мами за юних орлів,
Молодих та незламних українських синів.
Боже, дай сили титанам,
Що оберігають країну мою.
Знаю! Перемога за нами!
Світле майбутнє не за горами -
Засміється небесна блакить.

Борковська Софія,
учениця 7 класу Академічного ліцею № 5
Обухівської міської ради
Київської області

СТОРІНКАМИ «КОБЗАРЯ»

В неволі, у тяжку годину
Творив поезії Кобзар.
Вірші читаєм і донині,
Шануєм поетичний дар.

«Кобзар» повільно відкриваю,
Не поспішаючи, читаю.
І постають перед очима
Сумні старезнії хатини.

Сторінку я перегортаю
І знов поезії читаю.
Там дуже злі й недоторканні,
Високі й гарно-гарно вбрані
Стоять байдужії пани.

А далі золоті лани...
А потім знов низькі хатини
З'являються перед очима.
Таке життя колись було...
Було... І вже давно-давно пройшло.

Безпала Марина,

учениця 5 класу Академічного ліцею № 4
Обухівської міської ради
Київської області

ЖИТТЯ...

Знову дощі, сніги та негода,
А хлопці за нас стоять стіною
В любу пору року.
Не ївши, не пивши, не спавши,
В багнюці до нитки промокши,
Дівчата воюють, а їм би діточок ростити
Під мирним небом в садочок та в школу водити.
Та росіяни не хочуть війну зупинити,
Вони не можуть мирно в світі жити.
А ми з нетерпінням чекаємо перемогу,
Щоб сонечко, тиша у рідному домі...

Багінська Аріадна,

учениця 6 класу Остерського ліцею № 2
Чернігівського району
Чернігівської області

ДУХОВНИЙ БАТЬКО УКРАЇНЦІВ

Тарас Шевченко - велет сили й духу,
Борець за правду і за свій народ,
Пророк, що не скоривсь нікому,
І справжній українець, патріот.

Його душа витає серед нас
І слово в кожному лунає...
Зв'язок цей не розірве навіть час,
Духовний батько нас усіх єднає!

Він заповів боротись до кінця
Й любити Батьківщину - до нестями ...
Лунають досі Кобзаря слова
І його дух навіки поміж нами!!!

Кирилюк Анастасія,
учениця 5 класу Академічного ліцею
імені Володимира Мельника
Обухівської міської ради Київської області

МОЯ МАМА
Кращої мами на світі немає!
Усе вона вміє і всім помагає.
Готує і миє, пече й прибирає,
А я все дивуюсь: як вона встигає?!
Весела, старанна, розумна й красива!
Із нею ми завжди будем щасливі!
Люблю я її усім серцем і знаю,
Що кращої мами на світі немає!

Романенко Анна,
учениця 5 класу Семенівської гімназії
Студениківської сільської ради
Бориспільського району Київської області

ДЯКУЮ
Дякую я, воїне, тобі!
За те, що ведеш боротьбу в цій війні.
Та як би не старались вороги,
Нашу землю їм не перемогти.
Хай хоч стріляють, ракети запускають,
Та державу нашу вони не зламають.
Не розумію, чому їм нападати?
Україну нашу все одно не здолати!

Смолінська Ірина,

учениця 8 класу Середньої загальноосвітньої
школи № 34 ім. М.Шашкевича м. Львова,
вихованка Літературної студії «Джерельце»
Львівського міського координаційно-методичного
центру «Галицьке юнацтво»

Хотіла б я піснею стати...

Леся Українка

***

«Хотіла б я піснею стати»,
Щоб разом з вітрами розносить луну,
Щоб разом із мріями вільно гуляти
По землях українських у глибину.

Щоб понад хмари з пташками здійснитись,
Співом на арфі чарівній бринить,
З струмками прудкими посперечатись,
Рясним дощем по землі дзвенить.

Летіла б я вільна в просторах
Промінням ясним з кришталю,
І грала б мрійливо по нотах,
Щоби не знати туги та жалю.

Таран Маргарита,

учениця 5 класу Гоголівського ліцею
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

З ВІРОЮ І СПОДІВАННЯМ

Славна Леся Українка,
Сильна духом і словами.
Зовсім непохитна жінка
З вірою і сподіванням.
Ще дитиною писала,
У рядках і біль ховала.
Україну прославляла,
Щоб не плакати, сміялась.

Яровенко Софія,

вихованка гуртка «Журналісти»
Миронівського центру дитячої та юнацької творчості
Миронівської міської ради Київської області

СЕРЦЯ НАПОВНЮЙТЕ ТЕПЛОМ

Серця наповнюйте теплом,
Даруйте квіти і любов.
У довгій боротьбі зі злом
Нехай весна розквітне знов.
І співом сповняться гаї,
І журавлі вертаються,
І защебечуть солов'ї,
І світ нам усміхається.
Джерельні води понесуть
Думки мої на хвиличках.
Ромашки в полі зацвітуть.
Спиніться на хвилиночку!

Вдовенко Крістіна,
студентка 3 курсу Факультету лінгвістики
та соціальних комунікацій
Національного авіаційного університету

НЕ ВБИТИ

Я не знаю як жити...
Я не знаю чи можна, щось планувати?
Я відкладаю свої справи і не знаю на коли.

Я думаю про завтра,
Про те, що може статися вранці.
Я не хочу думати про погане,
Але в мене не має вибору.

Я думаю про те,
Де мені сховатись.
Я вільна,
Але мої крила все тримають.

Я хочу спокою.
Я хочу повернути своє життя без небезпеки.
Я не хочу, щоб мене рятували.
Мене немає від кого рятувати.
Я вільна і досить мене тримати.

Я тут, я на своєму місці.
Я відчуваю, що потрібна.
Я вирвусь з рук злодіїв.
І буду жити!

Я допоможу іншим,
Бо я потрібна.
Я буду боротись за майбутнє,
Як би боляче не було згадувати минуле.

Я живу і я тут.
Я на своєму місці.
Я там, де я потрібна.
Мене не вбити.

Усенко Сергій,
учень 11 класу Червоногригорівського
ліцею Червоногригорівської селищної ради
Нікопольського району Дніпропетровської області

МОЯ ЗАПОВІТНА МРІЯ – ЖИТИ У ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ!

Там, де рідний степ і гори,
Чайки спів у Чорнім морі,
Рахувати дні війни не треба:
Перший, третій чи четвертий.

Моя заповітна мрія – прокидатися вільною людиною!
Там, де українці рідну мову поважали,
Всі традиції напам'ять знали,
Щоб коли про найкращі дні питали,
Всі гуртом відповідали
В Україні, Батьківщині!

Одна лиш мрія – два горді слова – Слава Україні!
І відповідь – Героям слава!
Щоб кожен день загиблих вшанували,
І навіть років через сто на гріх не наступали...

Яка у тебе заповітна мрія?
Життя у вільній Україні.

Харлановська Евеліна,
учениця 7 класу Великоолександрівського ліцею
Пристоличної сільської ради
Бориспільського району Київської області

СКАЖИ МЕНІ... СПИТАЙ МЕНЕ...

(Тавтограма)

Скажи мені, чому так складно все в житті?

Скажи...

Світанок щиро не всміхається,
Світлий день – і той чомусь ховається.
Сьогодні відповідь одна: війна!
Страшні картини малює вона...
Сили Збройні нещадно ворога б'ють,
Справжні лицарі-герої перемогу нам кують!
Свято буде! Так! Я вірю! Я знаю!
Сон-мрію бачу, сон-надію плекаю!
Струменіє ранок. Радість серденько стискає.
Сміється сонце променисто. День новий стрічає!
Синьоока Перемога в зорянім вінку
Серпанком рожевим все змінює на шляху!
Сукеночку вдягну святково-веселкову,
Сміх і щастя я візьму в корзинку калинову.
Спитай мене, чом серця струни весело співають?!
«Справдилися наші сни!!!» - дзвони Миру сповіщають!

Глогуш Ярина,
учениця 7 класу Комунального закладу
загальної середньої освіти «Ліцей № 1
с. Петропавлівська Борщагівка» Борщагівської
сільської ради Бучанського району Київської області

ЛІХТАР

У темряви сумні години страху.
Поблизу ані друзів, ані родини.

Лише надія – не надійний путівник.
І розуміння – сама собі ти рятівник.
А за спиною світло й темрява воюють,
Й ліхтар сумлінь – маяк біля дороги,
Промінь добра освічує світання.
Аби розвіяти мої надумані тривоги.

Підтілок Макар,

учень 7 класу Академічного ліцею № 1
імені А.С. Малишка Обухівської міської ради
Київської області

А ЩО, ЯКБИ МЕНІ КРИЛА...

А що, якби мені крила!
Та сильні, міцні, сталеві.
Ніби пташка я бойова,
Та ще й невидима в небі.

Воїнам стати в нагоді,
Когось закрити від кулі,
Не дати втратити крову,
Дістати поранених з бою.

А що - та якби я птаха,
Сильна, мужня, крилата.
Та з духу із бойового, не пава якась пихата,
А з роду козацького взята.

Того, що дише тільки на волі,
Що землю рідну віками має,
Що шаблю свою наготові
Навіть у церкві тримає.

А що, якби мені крила...

Василь Василяшко,

*письменник, заслужений журналіст
України, член президії Товариства
«Знання» України, лауреат
Всеукраїнських літературних премій імені
Лесі Українки, Бориса Грінченка та
премій в галузі літератури - мистецької
премії «Київ» імені Євгена Плужника,*

Міжнародної премії імені Володимира Винниченка

***

Сльоза у вірш води не додає,
Як це не крокодиляча сльоза,
Якщо сльоза до серця дістає,
Аж закипає у душі сльоза.

Й роса у вірш води не додає,
Як світ весь відбивається в росі,
Як в тому світі райдуга встає
У чарівній, у неземній красі.

Гроза у вірш води не додає,
Коли то ждана, очисна гроза,
Яка лиш темну силу громом б'є
На неповторно чисті небеса...

Води у вірш й криниця не дає,
Якщо в душі бурлить жива вода,
Яка життю натхнення додає,
Як живить душу сила молода...

ШЕВЧЕНКО МІЙ!

Шевченко мій – це віщий «Заповіт»
З окопної листівки, що від тата.

По «Заповіту» мій дитячий світ
Учився перші літери читати...
Шевченко мій – це від дядка «Кобзар»,
В селі чужім дарований малому.
Поміж хлібами ніс я Божий дар,
Бо напугтя було: «Молись по ньому!».
Шевченко мій – молитва до Христа
За свій народ, за рід і власну душу,
На все життя молитва не проста,
Якщо Завіт і правду знати мушу...
Шевченко мій – це школа шкіл «Кавказ»,
«Давидові псалми» - збагнув з роками,
«Розритої могили» я торкався –
Учителька розводила руками...
Шевченко мій – в душі Україна є,
Хрущі над вишнями гудуть, світає,
І соловейко спати не дає
Думкам моїм про тебе, рідний краю...
«Шевченко и мій – «І мертвим, і живим!» -
До глибини душі цей вірш уразив.
Ми українцями зростали з ним –
Не з'яничарився, хто був з Тарасом...

ПРО СТАРТ У ТВОРЧІСТЬ ЗМОЛОДУ...

Зі спогадів до мого 85-річчя...

У школі я, як мріялось, на диво з див,
Медаль за вісім верст не виходив,
Для вступу в університет забракло бала-дива,
Тоді, як Валя-однокласниця вступила...
Та ставсь ривок у технікум, для сцени люб,
Чуже село Іванківці, де в парку клуб,
Де гнані «за відступи від Москвовіри», люди з Пилипів,
Пісні українські слухать прилипали до стовпів...
І хоч служить на Сахалін з Дністра мене заслали,
Українське слово моє в пресі, як в душі, звучало.

На смерть супроти нас
і проти себе йде

чи й спить...

ПРО «ЛИСТ ВІД МАТЕРІ»

- У день твоєї мами, царство їй, -
Телефонує Ілляш Ольга, - як бува:
Я повторила сину, дякую тобі, у ЗСУ,
Твоєї Ганни-матінки слова.
Слова ті, що в «Листі від матері»,
Тобою в роки давні згадані:
«То нічого, синочку,
Що в листі три рядочки,
Що до мами багато
Ти не встиг написати.
Я твої три рядочки
По чотири разочки
Буду, рідний, читати -
І їх стане... багато!»

ЯКЩО ПЛЯМИ – НЕ НА СОНЦІ

Не відмиє мама Таню
По уроках з малювання:
- Не сварися, – просить донечка,
Кажуть плями є й на сонечку...

Мама сердиться, одначе:
- Чом же я тих плям не бачу?
Таня каже: - Бо ті плями
В телескоп лиш видно, мамо...

Розсміялась мама: - Донечко,
Хай і в тебе плямки, сонечко,
Щоб мені було не соромно
В телескоп лиш буде видно!..

ЩОБ ЧУТИ ЩЕБЕТ ЇХНЬОЇ ВЕСНИ...

В Ганнусі зір – ясніший, ясніший, як зоря,
В Данилка очі – глибші за моря,
В Максимка вмить м'яч до воріт летить,
В Устинки з пензлем – писана краса,
Тарас вже не малий, а жвава ртуть,
Все Інтернет зорить, як в небеса,
Та руки все ж до Києва ростуть...
Не знав, що внуків можна так любити,
Упасти в їхній вік, в дитинстві жити.
Як тьохкіт соловейків там і тут.
Бабуся місця не знайде, як їх не чує,
На відстані бодай у слухавку з малям жартує.
І зойк уявний навіть краде сни.
Роблю зарядк+у день у день, гартуюсь,
Щоб міг побачить, як зростуть вони,
Щоб чути щебет їхньої весни...

Тетяна Петровська,

кандидат педагогічних наук, директор
Центру допрофесійної підготовки та
обдарованої учнівської молоді Навчально-
наукового інституту розвитку освіти
Національного авіаційного університету,
член НСПУ, відмінник освіти України,
лауреат літературної премії імені Григорія
Косинки

ПЕРЕМОГТИ

Не вистачить птахам бронезилетів,
На дужих крилах небо голубе.
І як герої рідної планети
Не уявляють у півтімі себе.

Прихильна не до всіх пташина доля,
До вибухів не звикнути ніяк.
Мов світло, переможе добра воля,
І ворог відповзе, немов змія.

Блакитний простір обіймають крила
Донині неприручених птахів,
Коли слабким піднятися несила,
Відчути на собі політ віків.

Коли окопи чорнозем розрили,
На берегах провалля пролягло,
Птахи в польоті набирають сили,
Як чорні хмари, розганяють зло.

У небокрай злітають на світанні,
Щоб не спалили небо вороги.
Коли життя тримається на грані,
Щоб у страшній війні перемогти.

* * *

Новий незнаний рік заходить у неспокій,
Тому що на землі лютують вороги.
Наспівує зима мелодії високі
І засипає сніг Дніпрові береги.
Сиренами кричать незвичні карнавали.
Після страшних атак жакливо у житті.
Оплачують квитки оновлені вокзали
І моляться щодня за нас місця святі.
Настінний календар відзначив дні майбутні,
Щоб зникло темне зло в січневий сніговій.
В жовто-блакитний час живе народ могутній.
Тримаємо свій фронт допоки ми живі.

УКРАЇНСЬКА ВЕСНА

У мальовничій країні весна.
В ній тиха батьківська хата.
Донечка ходить постійно сумна,
Хоче побачити тата.
Тільки ніхто не покличе з війни.
Довго зв'язку з ним немає.
Вже проросли первоцвіти весни,
Обрій лелек зустрічає.
Може відчує далеко татусь,
Як його доня чекає.
Він обіцяв: «Навесні повернусь!».
Воїн свій край захищає.
Він говорив: «Розіб'єм ворогів
І уквітчаємо хату!».
З донею всі вечори гомонів,
Кращий за всіх рідний тато.
Знову на фронті жорстокі бої,
Щоб відтіснити чужинців.
Тато за Батьківщину стоїть,

Як всі віки українці.
Прапор Вітчизни, як правду несе,
За береги країни.
Знає, що донечка в нього росте,
Світле майбутнє родини.
Батько воює за щастя доньки,
За її сонячні мрії.
Важко проходять воєнні роки,
Там де війни вітровії.
Щоб вишивала донька рушники,
Щирі веснянки співала,
Щоб заплітала веселі стрічки,
І, як колись, усміхалась.
Щоб, як давно, до страшної війни,
Діти у мирі зростали,
Щоб у обіймах нової весни,
Радо лелек зустрічали.
Донечка вірить, що батько прийде,
Як відвоює країну.
Він ворогів на війні розіб'є,
Що залишають руїни.
Друзям відомо, що батько доньки
Із волелюбного роду,
І у воєнні, і мирні роки
Дбає про долю народу.
Із побратимами там на війні,
Батько стоїть в обороні.
І, як донька, він радіє весні
На фронтівому кордоні.
Мрія у кожного в серці одна,
Хай живе вільна країна,
Щоб розцвіла українська весна
І розцвіла Україна!

* * *

- Чи важливі вірші на війні...
- Всі, які несуть життя, потрібні,
Що заходять в душу, ніби рідні,
Щоб світились мрії у броні.

Чи яскрава пісня боротьби...
- Вільною народжена літати,
Щоб під мирним небом воскресати,
В напрямку воєнної доби.

- Чи помітно слово у пільмі...
- Слово кличе, щоб не заблудитись,
З вірою на поєдинку битись,
Коли зникли лінії прями.

Непохитні мови вартові...
В мові поза часом сила роду,
В серці українського народу
Колоситься, як жита живі.

Леся Хоменко-Семенова,

кандидат педагогічних наук, доцент,
відповідальна по роботі зі студентами
Факультету лінгвістики та соціальних
комунікацій Національного авіаційного
університету

ДЯКУЮЧИ БАТЬКАМ...

Когось народили принцесою,
Когось народили рабою,
Мене, напевно, - поетесою,
Щоб я була сама собою.

І так воно все і сталося -
Я йшла за покликом долі -
Ніколи себе не цуралася
І завжди прагнула волі!

У пошуках вічної істини
Я не знаходила спокою,
У "Океані" пристрасті -
Моя Богемна рапсодія...

Ще нічого не здолано,
Я ще борюся із хвилями -
Нещирих лишаю у спокої,
А справжніх гартую мріями!

Кохання малюю віршами
І ароматом гортензії...
Навіщо шукати істину?
Вона - між рядків поезії...

Іще багато камінчиків
Та я роблю своє діло!
І кожному, хто вставляє трісочки,
Скажу, що я - щаслива!

* * *

Тоненькими проміжками,
Пробудженого весняним дощем міста,
Я йду навпомацки,
Щоб не порушити дійство...

Я ледве дихаю,
Щоб не сплхати хмари...
Щоб ще під зливою
Слухати серця удари...

* * *

Невпинно думати -
Просто ковтати спокій...
Як, раптом, струменем
Чай розіллється солодкий...

Гарячим доторком
Ніби мене збудило!
Не хочу спокою,
Він забирає силу.

* * *

Коли ти промовляєш перше слово,
Яке наповнює нове життя,
Ти сам собі не обираєш мову,
Вона ще з лона матері тебе обира...

І саме нас вона обрала - таких сильних!
І саме нам вона в думках щораз співа:

«Ой! У лузі - червона калина», -
Нагадує мені, що я жива!

І в кожному серці, що враїнською міркує,
І в кожному подиху, коли бринить струна
Й на полі воїн мамину молитву чує...
І сила слова сина оживля...

І сила віри в українським слові стане!
І не проб'є ніхто її броню!
Бо доки ми всі віддано кохаєм,
Допоки знаю я, що я живу!

* * *

У кожному ранку
Є щось своє...
Хтось ніжитья в ліжку,
А хтось із ранку ворогів цькує!
Для когось той ранок
І не кінчався...
Такий жорстокий!!!
І де вже той другий рік узявся?
І ніби живемо,
І щось собі робимо...
І ловить антена,
І наче у спокої
Ідеш до роботи
І завтра знову -
І ніби й свобода,
Але зацькована...
Я інколи думаю,
Що нас тримає...
Всі різні люди,
Кожен свою правду знає...
Я інколи на мить
Про все забуваю...

Та коли вітер в обличчя щимить
І холод тіло змикає,
Я думаю,
Як добре ніжитися в ліжку...
Зранку, коли не на роботу...
А їм там чи є така можливість???
І чи є у них, узагалі, субота???

* * *

Якби ж так просто небо посміхалося,
Коли б здавався погляд нечужим...
Якби ж так просто все мені здавалося
Таким простим...

На перехресті згубленої лінії
Цвітуть гортензії в моїй душі...
Цвітуть без запаху - такі омріяні,
Як твої очі - весняні дощі...

Я заблукала в галактичних просторах...
Шукала сенси... - і знайшла тебе...
Не залишайся осторонь!
Не залишайся...

Ольга Довгоп'ят (Колінченко),
відмінник освіти України, член Національної
спілки письменників України, лауреат
літературної премії імені Григорія Косинки

* * *

Малишків краю! Сонячно і тепло
В твоєму лоні.
І тягнуться до світла ніжні стебла,
Хоч посивілі скроні.
Тобі, як дубові, все розростатись
Могутнім віттям.
Бо у тобі Малишка ватра свято
Палатиме ще не одне століття.
Бо у тобі Косинчині полотна
Зі знаком долі.
Голодомору віхола холодна
І крізь віки стяги сумної долі.
Малишків краю, ти, як вічність сива -
Життя уроки.
І всі джерела, як святі огнива,
Палають яскравіше з кожним роком.

ПЕРЕМОГА!

Яка ж вона блаженна ПЕРЕМОГА!
Тоненька квітка з пелюстками чар.
Як зірка блиском манить, хоч і вбога.
Гарячий її серця жар.
Скільки життів за неї віддано тепер!
І стільки ще їх забере війна-гадюка?
Той дурисвіт, що сотні люду зжер,

Усе одно помре в найтяжчих муках,
А ми, ми переможемо всіх тих,
Хто нашу землю горем засіває.
Та біль у серці за невинних не притих,
Щемить, так боляче щемить і не втихає...

***

Не все ще втрачено,
Не все ще розгубили!
Ще вишиванок маминих полотна
Ховають у собі блаженну силу.
Іще живуть у нас такі пісні!
Що як затягне дідо,
То розгає від хвилювання сніг.
В куток ховаються і горе, й біди.
Іще ми є! Упевнені в собі!
Такі ж Тараси! Горді Ольги й Лесі.
Ми переможемо в нерівній боротьбі.
Наш гімн уже звучить у піднебесі.
Іще запахне, як конвалій квіт,
Українська мова на усенький світ.

***

Загубилась вечірня дорога
В сизо-сивій імлі.
Спить в сорочці зеленій небога,
Пригорнувшись до землі.
А схвильована видивом тиша
Її плечі кожухом укрила.
Може, вечір й мене заколише,
Як дорогу весняна тиша.

***

Ізнов прийшли, як діти, вірші
Із серця вирвалися в світ.
Немов дощу краплини віщі,

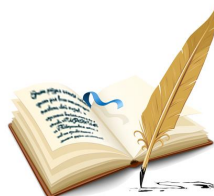
Мов пролісків білезний квіт.
Зігріли мить холодну дивом
Рясних і теплодайних слів.
І народилося щасливе
Суцвіття віршів – келих див.
Подякую знов рідній мові
За її щедрість і тепло.
І щоби віршів калинових
Побільше в світ оцей пливло.

***

Ридає береза осіннім дощем.
У серці і біль, і тривога, і щем.
Холодний вітрисько, як грім, налетів
І листя її обірвав. Обтрусив.
Жагучі краплини дощу – як вогонь.
То осінь торкнулась березових скронеь.

***

А небо синє, як волошок цвіт.
І тихо хмарка проплива, як парус.
І все, що на землі було і малось,
Заполонив цей літній світ.
Ще сонце, хоч вже осінь у дверях,
Так гріє землю це кохане літо.
А день увесь припишк у сяйві цвіту
Й горить, немов між хмарами зоря.
І в цій блакиті, в цій голубизні
Купаються дорослі, і малі.

Василь Клічак,
член НСПУ, член НСЖУ, секретар
Національної спілки письменників України,
заслужений журналіст України, директор
видавництва НСПУ «Український
письменник», лауреат літературних премій
імені Павла Тичини, Володимира Сосюри,
Тодося Осьмачки та інших, доцент Інституту
журналістики КНУ імені Тараса Шевченка

УЧІТЬ ДІТЕЙ ЧИТАТИ ВІРШІ

Пам'яті Сергія Архипчука

Учіть дітей читати вірші.
Це ніби просто. А проте,
декламування нікудишнє,
погодьтеся, ні се – ні те.

Невже бубніння чи гугніння
достойні строфи чи рядки?
Чому немає поклоніння
словам, що збуджують думки?

Словам, що треба вимовляти,
немов молитву отченаш.
Щоб відчувався запах м'яти
і літ дитячих антураж.

І щоб успішне спілкування
все ж супроводило дітей.
Учіть їх гарним вимовлянням
рядків, де ямб або хорей.

3 листопада 2023

П'ЯТЬ ХВИЛИН

Ігореві Курільцю, нейрохірургові

Відведено час.
Лімітовано в п'ять хвилин.
Операція.
Дівчинка під наркозом.
Вже страх перейшов у відчай.
І часоплин
мчить назустріч
вранішнім грозам.

Сміливість долає відчай.
Вона – гарант
всіх операцій
лікаря-нейрохірурга.
З якого століття
йому передався талант
творця-деміурга?!

Зашив глибочезну рану
обвивним безперервним швом.
Із власним серцебиттям
стібки накладав синхронно.
І стільки зусиль доклав
над вирівняним хребтом.
І врятував життя
дівчинці безборонній.

За тиждень дитя щасливе
помандрує домів.
Вражень полярних зазнало
більше, ніж досить.
Лікар опише напругу
тих пережитих днів.
І по слідах передасть
рук неймовірний досвід.

* * *

Чи пожежник, чи лікар, чи воїн –
Кожен шани й поваги достоїн.
І за фаховість їхню ми ладні
пробачати, що геть безпорадні
спілкуватися по-українськи,
проявляючи гени ординські.

І не треба хапатись за барки
і за межі виходити сварки.
І доводити все до абсурду
у роздвоєнім нашому гурті.

Майстровиті – талановиті.
Ми серцями до них відкриті
попри сумніви, попри страх
й невідомість у їхніх серцях.
Чи до нас вони справді прихильні?
Чи насправді розкуті і вільні?

Може, їх загадкова душа
налаштована дати одкоша
на усі благородні принуки,
щоби вчили і букви, і звуки
української нашої мови?

Не цурайтеся. Вчіться, панове!

* * *

В класі першому. Класі восьмому.
І в десятому поготів
ти була, як дарунок космосу.
Я дивитись на тебе любив.
Неймовірна така вродливиця.
Я зайняти тебе не смів.
Задивлялась на тебе Рибниця.

Аж виходила з берегів.
А тепер ми літами обтяжені.
Ти у статусі вже вдови.
Пам'ятаю, як вийшла заміж ти
після школи. Йшов рік новий.
Мимо юності у дорослість
без зупинок твій потяг мчав.
Мов про тебе забув твій космос.
Що ж він, що тобі навіщував?
Як складались зірки – невідомо.
Та від їхніх, напевно, мигтінь
узалежнені вчинки рухомі
й нерухомі, як місячна тінь.
І на згадку приходять з космосу
ті найкращі з дитячих днів
в класі першому. Класі восьмому.
І десятому поготів.

ПАМ'ЯТІ МИКОЛИ ОЛІЙНИКА

Я стояв на коліні поблизу містка.
Вся дорога у квітах й соснових гілках.
І обабіч шляху люди вклякнули теж.
Зустрічало село похоронний кортеж.

Залишились далеко запорозькі степи.
Чом ти їдеш, Миколо, в обіймах журби?
Чом голівонька в тебе розбита така
І, голосячи, мама й дружина чека?

І приймає до себе соснівська земля.
Не осквернена кроком гидким москаля.
І від дому твого кожен шле навздогін
свій тяжкий і болючий,
справедливий проклін.

25 квітня 2024

Надія Кир'ян (Уютнова),

письменниця, перекладачка, журналіст,
член НСПУ, член НСЖУ, лауреат
літературної премії імені Олени Пчілки

ЖИТИ В ДРУЖБІ

Ми з вами в цьому світі не самі,
Живуть тут звірі, птахи і комахи.
Одним повітрям дихаємо ми
І ходим під одним небесним дахом.
Хтось ходить по землі, літає хтось,
Та в кожного своя чудова мова.
Коли у дружбі жити навчимося,
То буде в світі світло і казково.

НАЙВІРНІШИЙ ДРУГ

Не стріляє він з гармати,
Та допоможе воювати,
Бо від хвостика й до вух
Котик – найвірніший друг.
Буде солодко мурчати,
Наче вдома в рідній хаті.
Муркотіннячком своїм
Нагадає рідний дім.
Добре знає кожен з нас —
З другом легше повсякчас
Пережити біль, тривогу
І здобути перемогу!

ДРОН-ДРАКОН

Це не казка і не сон –

Є у мене дрон-дракон,
Бачить зверху все навкруг –
Мій дракон – найкращий друг!
Він чатує безупину –
У кімнату шле світлини.
І щодня впродовж доби
Наші стереже скарби.
Він здогадується просто
Що на думці мають гості.
Якщо хтось іде із миром –
Стріне їх дракончик широ,
До кімнати заведе,
Не зупиниться ніде.
Якщо ж наміри не гожі –
Наш дракончик насторожі
Злодій – хто б не був – умить
Аж на місяць залетить.
Мир і спокій навкруги –
Не страшні нам вороги!
Звідки в мене охорона?
Сам я змайстрував дракона!

НЕ ВІР!

Вовк зайчаті каже: «Мир!».
Тільки ти йому не вір!
Бо обіцянка така
Не в натурі хижака.
Хоче зайчика приспати,
Аби легше нападати.
Будь, зайчатку, насторожі,
Захиститися ти зможеш.
Довгі вуха, довгі ноги –
Маєш все для перемоги.
Шусть – і в нірку заховався.
Вовчик тільки облизався.

У НАС РОМАН?

Коли іде зі мною до криниці,
Коли мене з роботи зустріча,
Я вдячна милій муркотливій киці,
Немов не киця це, а дитинча.
Так лагідно уміє притулиться,
Що хоч бери та прикладай до ран.
Це вже не киця, а моя сестриця
Або коханий, і у нас роман.
Роман у кицьки та у поетеси?
Це може й смішно, а либонь, що й ні.
Бо не страшні мені ніякі стреси,
Образи й біди також не страшні.
М'який клубочок – я це добре знаю –
В тяжку хвилину, у найважчу мить
Підкотиться і тихо запитає:
- Чому ти плачеш? Що тобі болить?

Вікторія Осташ (Хоню),

кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого, член Національної спілки письменників України

Тексти з добірки «ЧАС РУКОПИСІВ» (2024)

СВІТЛО Й ТЕМІНЬ

усі живі
ми зйдемося небавом
на тамтому Суді
де справжній бій
триватиме
між янголами Слави
і темряви
за кожного хто з нами
чи проти нас -
один а не в юрбі

які б то не були
багатолюдні
міста живих
місцини мертвих (та
у Нього не помреш
і навіть юді
лишався шанс -
аби не самосуддя)
ти на покуті сам
як той ліхтар

на дальньому даху
у морок впертий
незмигним оком
доки дух не згас
якби і захотів -
не зміг би вмерти
розгублений
на порох майже стертий
при світлі пам'яті
під Богом межи нас

ЧАС РУКОПИСІВ

час рукописів
перш за все
олівцевих
хибно довірितись друку
штучним фарбам
коли хапаєш повітря
пожадливо наче варвар
хапаєшся за нагальне
як штих між ребер

хутко спливла епоха
за водою
рештки печуть
печерами передбачень
дівчинка стиха
співа-видряпує долю
як водойму
перейдену поверхнею наче
рукопису поле

НЕПРИДАТНІСТЬ ВІРШІВ

епіграф:

... поезію, від наявності чи відсутності якої в нашому житті нічого не змінюється, треба перетворити на предмет першої необхідності. Це єдина можливість утвердити право поезії на існування

Такубоку Ісікава, "Вірші, що їх можна їсти", 1909

непридатність віршів

в їжу епохи

не додавайте тропів

не дієві

будь-які епітети

й порівняння

марніють усі метафори

і маліють гіперболи

небо й земля

для наших очей

перемурзалися одне одним

не розрізнити

навіть крізь призми образні

але ж поезії

потребує душа

цьогосвітня і людська

поезії

прагне кожна хвилина серця
звивина мозку

а може треба такої поезії
як картоплина
вимазана у спузї
такої поезії
як ото хлібина гаряча
хутко вийняті з багаття-печі
хуленько
сіллю-кропом притрушені

а бува від самого кореню
підмезрлістю скуті
мертвим духом
солодкавіють і горенять
до-поетичні давніші сенси

і хіба є кому діло до такої поезії

Анатолій Ткаченко,

доктор філологічних наук, академік Академії наук вищої школи України, професор кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член Національної спілки письменників України, літературознавець

ТРИПТИХ, НАВІЯНИЙ ШЕВЧЕНКОМ

ДОЛЯ

Як ти вела мене, Доле,
Чи може, я вів себе сам?
Що ти хотіло, нездале
тіло в мільйон хромосом?

Той епохалки штампує
й притьмом несе на базар,
той дегустує напої
спритних і спиртних нездар.

Той продукує протести,
той продає Заповіт, –
множаться, множаться тексти,
ділиться, ділиться Світ.

Що ти хотіло,
нездале
тіло
в мільйон хромосом?
Як ти вела мене, Доле?
Чи може, я вів себе сам?

СЛАВА

Славу звали Оксаною,
а можливо, Тамарою:
поманила осанною,
промайнула примарою.
Перевірила Вірою,
Грала-гріла-пекла...
Не вернулася з вірію,
не прийшовши, втекла.

МУЗА

Ревнувала до Слави,
часом заздрила Долі,
Загнуздала у справи,
але й того доволі...

ПЕРЕКЛАДИ З МОВИ КАРТВЕЛО (ГРУЗИНСЬКОЇ)

Хатуна ШАВГУЛІДЗЕ

КОЛИ МОЛИТЬСЯ ДИТЯ (Молитва в бомбосховищі, Україна)

Молитовне рівне світло осяває темний кут.
Сліз дощі, криваві ріки, відвернулося Буття...
Варвар дихає натужно, як гріхи відміє кат?!
Але навіть він змовкає, коли молиться дитя...

Без угаву, без спочинку бешкетує маховик,
Не знайдуть собі підґрунтя зерна туги й каяття,
Та нехай він западеться, безсердечний Механізм,
Хай Земля замре на хвильку, коли молиться дитя...

Беззаконня, безпардоння, несусвітній цей надрив...
Вже дивує й не дивує рознахаблена брехня.
Не витримує вже серце, ледь не вискочить надвір,
Коли в сховку, як доросле, молиться мале дитя.

Небеса, розплющіть очі, хмари-чари розженіть,
Хай до сонця линуть душі, хай злітають почуття,
Людство, цить, несамовите! Балачки спини на мить!
Слухай, Всесвіте, молитву, коли молиться дитя!
11.03.2022

Каха ШАЛАМБЕРІДЗЕ

ВІЙНА

Сніговітер, вітросніг,
Дощосніг – в одну калюжу,
Залпогрім, дитини крик,
Вий сирен в хурдигу-стужу.
Прилетіло помело
І за пазуху влетіло.
Материнське молоко
З кров'ю ссикає по тілу.
У калюжі мама спить,
Хлопчик хоче в мамі моні
Цицю вишукав за мить,
Губки цмокають червоні.
Зголоднів собі малюк,
Мертва мати – також мати.
Закривавлений сосок
Легко так дається ссати.
Отче наш, Добром чи Злом
Це дитя десь надолужить,
кров'ю мами з молоком
нагодоване в калюжі?
18.03.2022

Нана ЦИНЦАДЗЕ

КВІТЧАСТИЙ СНІГОПАД

Пам'ятаю твій Хрещатик і каштани,
і бузкову в Ботанічному заметіль.

Не гадала я, що день такий настане:
твої губи зацілує

куля вціль.

Кожен постріл

і мої вбиває нерви,

Ці бої криваві –

і моя війна.

Кануть сльози в сиву Лету,

річку мертвих,

та не в Греції тече тепер вона.

Не така все ж і «єдина

Расія»,

був у ній колись

і позаблочний Блок,

по яких тепер галактиках розсіяв

заблокованих

цей несусвітній шок?

Так не мусить бути,

світ не западеться,

лютий той

на квітень знову перейде,

знов бузкова заметіль засипле серце,

Пушкін – на коліна упаде.

02.04.2022

СОН БІЖЕНКИ З УКРАЇНИ

Так немов нема

тут мене й нікого,

Сонця краплю в очі

вхопити б,

Мати будить різко: тривога,

«ОЙ, МАМО, МАМО, МАМО...»

Кличний відмінок називали колись кличною формою, потім, за слушним наполяганням мовознавців, так би мовити, підвищили у статусі, і з'явилося в нас 7 відмінків. Підвищити то підвищили, а на практиці він занепадає, надто ж стосовно найріднішого слова, отого найпершого – **мамо**.

Натомість медійно-комедійні **городяни** (це наше слово, горде, руське!), які обзивають себе та всіх **горожан** (і це наше) какофонічними *місцянами*, перейняли в запеклих визволителів чужої мови провінційно-розмовну кличну форму *мам*. У фільмі «Любов і голуби» героїня Людмила Гурченко перекирвує селян: «Людк, а Людк! – Тьфу! Деревня!». Такою самою деревнею постає нині дуже поширене прямкання: *прям, прям, прям*. Та й інші не витворені на власній основі, а змавповані сленгові слівця – *дядь Борь, двіж, кароч* тощо.

Що ж до «*мам*», шановні *місцяни*, – це не наш кличний відмінок і не наша скорочена клична форма. У нас, якщо скорочено, – то **ма'** – відкритий склад, який дає змогу кликати маму співучо, тим-то й кличний відмінок називається ще *вокатив*, із латини (звідси й вокал, так і в італійців: «О ма, о ма, о міа ма»). А наша мова повноголосою співучістю колись не поступалася італійській: у середньому на кожен приголосний звук припадало по голосному, тобто співвідношення 50 на 50. Про це писав 100 років тому літературознавець Борис Якубський у книжці «Наука віршування» (1922). І підтвердив прикладами з вибірково взятих рядків Шевченкового «Кобзаря». Про це писав інший видатний наш філолог Ігор Качуровський у книжці «Фоніка», виданій у Мюнхені 1984 року й перевиданій у Києві 1994-го. Він називає співвідношення голосних до приголосних «коефіцієнтом прозорості».

Повноголоса прозорість Шевченкової віршованої мови середини ХІХ століття згодом, у ХХ-му, та особливо у ХХІ-му назагал потьмяніла, надто в офіційних текстах, у калькованих зворотах, переважно бюрократичних, що не враховують нашої фонічної самобутності. У поезії також не завжди витримується

принцип милозвучності (евфонії), зокрема у вживанні у — в, і — й — та, з — зі — із, цей — оцей (під впливом “вот эту” часто-густо вживають какофонічне “ось цю” замість природного “оцю”, “оту”) тощо. Дається взнаки ненормальне функціонування нашої мови в містах та вже і в селах, брак філологічної освіти, зокрема й у поетів-піснярів, а також у композиторів та музикантів, які останнім часом самі пишуть тексти своїх пісень. Давньогрецькому Піфагорові приписують такий вислів: «У світі немає нічого, крім гармонії, а в гармонії немає нічого, крім числа». І справді, гармонію можна розписати по нотах, розрахувати й порахувати. І другий його вислів: «Для того, щоб завоювати народ, треба дати йому погані пісні». Виходить, і це можна запланувати й розрахувати. Певна річ, одна людина не може пам'ятати 600 тисяч наших народних пісень, але їх можна і треба оцифрувати й тримати в активній скарбниці колективної пам'яті бодай для опору чи конкуренції з тим **нєсмаком**, який нині звідусіль намагається завойовувати наші душі.

Я свідомо не називаю тут прізвищ, щоб не образити тих фанів, котрі вважають, що їхнім кумирам дозволено порушувати правила граматики. І справді, є таке поняття як **поетичний допуск**, що дозволяє **свідоме** відхилення від норми. Але то відхилення в межах **рідної** мови, якась вигадка, незвичний неологізм чи зворот, як у геніального Вінграновського (наприклад, «Хто воно за таке любов?»), а не глухе засвоєння й **пропихання** чи **просування** чужого. І справді, в повсякденні можна собі дозволити і відхилення, і якісь власні слівця. Я теж це роблю в живому спілкуванні, і думаю, що маю «ратицю» :), тобто рацію, бо від суцільної грамотности декого нудить. Проте в піснях — категорично ні. Це йде в люди **надовго** і діє ефективніше за будь-які нормативні приписи. Але саме тим воно й шкідливе, що западає в підкірку і стає псевдонормою. Як і оте модне нині нечленоподільне барабошення, що не має жодного стосунку до вокалу.

Популярний письменник Андрій Любка сказав якось в інтерв'ю приблизно таке: мову творять не філологічні факультети, навіть не ведучі телеканалів, а народ. Це популістська фраза, яка ні до чого письменника не зобов'язує, натомість оправдовує мовний хаос. Ні, отой народ таки слухає ведучих, а вони, на жаль, частенько ведуть

не туди. Деякі не знають елементарного. Наприклад, оцього, що мало би засвоїтися з початкових класів: наші чоловічі прізвища, на відміну від жіночих, відмінюються. І коли кажуть «браті Кличко», то це вже сестри.

Або що є ступені порівняння прикметників, тому треба не «*кращий* за професією» (кращий від кого?), а **найкращий**. А також що ці ступені прикметників узгоджуємо з іменниками, тому й каже ведучий: «Для того, щоб наш канал став *краще*, пишіть нам...». От я й написав: «Ви калькуєте чужу мовну конструкцію, і виходить, що Ваш канал – середнього роду (воно). Треба: для того, щоб канал став **кращим**».

А ще більшість ведучих та експертів плутає місцевий відмінок із давальним: по *позиціям*, по *пунктам*, по *каналам* тощо замість по **позиціях**, **пунктах**, **каналах**. Деякі не знають, що взяте з популярної пісні звертання до матері «мам, ти мене вибач» – то елементарна помилка (знахідний відмінок замість давального), треба «ти **мені** вибач».

А чого варті оці дружні звертання до колег – Коль, Антош... Особливо кумедно «*виглядає*» з телевізора, тобто кумедно **звучить**, коли один солідний ведучий звертається до колеги, що «*знаходиться*», тобто **перебуває** в Білому домі на серйозних перемовинах: «*Дім*», а той, ще солідніший, йому: «*Міш*». Воно то кумедно, але не смішно. Коли друзі звертаються до мене «*Толь*», відповідаю: «Я не толь, я руберойд».

Прошу зрозуміти: це не смішно, це серйозно.

Друзі часом заперечують мені, наводячи приклади сленгу в популярних письменників. Відповідаю: якщо ти твориш сленг, то чому ж не власний, а змавпований з чужої мови з її матюччям? Перекоаний: ніщо, навіть застосований у гонитві за дешевою – дешевою! – популярністю нібито молодіжний, а насправді жлобський стиль, не може конкурувати з піснюю. І, звичайно, з кіно'м, ефектні фрази з якого цитують десятиліттями. А наше кіно десятиліттями дублювали й демонстрували чужою мовою, а своє озвучення кудись зникало. Чи не найяскравіший приклад – фільм В. Іванова за комедією М. Старицького «За двома зайцями», єдину українськомовну копію якого було збережено і знайдено там, де не

здогадалися шукати, – в Маріуполі, тоді ще не розбомбленому й квітучому.

Наш видатний перекладач з античної літератури Андрій Содомора – водночас глибокий знавець рідної мови. В одній зі своїх статей, «Між називним і кличним: куди йдемо?..», надрукованій в інтернет-газеті «Збруч», яку дуже раджу читати, він пише: «Чи бережемо кличний відмінок, за статус якого так боролися?.. Питання, мабуть, риторичне. Легше відвоювати щось, аніж берегти. Відвоюємо в пориві. Збереження і дбання – у щоденній праці, в тяглоті. До того ж – у праці душі. А до неї, зауважили стародавні, людина лінєвіша, аніж до праці рук... Називний відмінок у функції кличного (норма російської мови) особливо дисонує в нашій пісні; що ж до мови щоденної, то він уже стає звичним». І наводить лише один приклад: велетенська реклама мінеральної води на стіні кам'яниці: «*Львів! Тільки для тебе!*». Це – не нашою мовою, – каже Андрій Содомора. – «**Тільки для тебе, Львово!**» – нашою.

А ми з вами насамкінець знову звертаємося до матері. І до піснетерапії. Справді народної, а не популістської. Згадаймо, бодай пісню «Ой, мам, люблю Гриця». Щось не так? Авжеж, «Ой, **мамо**, люблю Гриця, / Гриць на конику вертється, / В Гриця шапка до лица, / Люблю Гриця-молодця».

Згадаймо винесені в заголовок слова пісні Одарки з опери Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм». Вона є у виконанні багатьох співачок, а ось – оригінальна інтерпретація Квітки Цісик: «Ой, **мамо, мамо, мамо...** цілувалася».

<https://www.youtube.com/watch?v=sU5Cn-fdQsU>

Анатолій Ткаченко

Список учителів, викладачів, керівників гуртків, які підготували переможців Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»

1. Гармаш Олена Сергіївна, учитель Погребського ліцею Броварського району Київської області;
2. Горбунова Людмила Іванівна, учитель Славутицького ліцею «БезМеж» Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області;
3. Гринько Наталія Леонідівна, учитель Ліцею № 30 «ЕКОНАД», м. Київ;
4. Діхтяренко Людмила Миколаївна, учитель Лозуватського ліцею Шполянської міської ради об'єднаної територіальної громади Черкаської області;
5. Дубина Надія Пилипівна, учитель Славутицького закладу загальної середньої освіти I-III ступенів № 3 Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області;
6. Зленко Любов Миколаївна, учитель Опорного закладу освіти «Миронівський академічний ліцей імені Т.Г.Шевченка Миронівської міської ради Київської області»;
7. Камбур Оксана Геннадіївна, учитель Опорного закладу освіти «Софіївсько-Борщагівський ліцей» Борщагівської сільської ради Бучанського району Київської області;
8. Ковтуненко Олександра Олександрівна, учитель Остерського ліцею № 1 Чернігівського району Чернігівської області;
9. Крутоголов Наталія Леонідівна, учитель Опорного закладу освіти «Миронівський академічний ліцей № 3 Миронівської міської ради Київської області»;
10. Кудрицька Леся Анатоліївна, учитель Маловільшанського ліцею Маловільшанської ТГ Білоцерківського району Київської області;
11. Кулікова Галина Іванівна, учитель Ставищенського ліцею № 1 Ставищенської селищної ради Білоцерківського району Київської області;
12. Кухтій Любов Любомирівна, учитель Гоголівського ліцею Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області;

13. Куца Олена Володимирівна, учитель Опорного загальноосвітнього навчального закладу Новоолександрівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Згурівської селищної ради Броварського району Київської області;
14. Лабага Ольга Петрівна, керівник гуртка «Мистецтво слова» Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради Київської області;
15. Людкевич Марія Йосипівна, керівник літературної студії «Джерельце» Львівського міського координаційно-методичного центру «Галицьке юнацтво», член Національної спілки України;
16. Маковецька Елеонора Валентинівна, викладач Національної академії внутрішніх справ;
17. Смовська Ірина Юріївна, учитель Остерського ліцею № 2 Чернігівського району Чернігівської області;
18. Тихоненко Юлія Миколаївна, учитель Бориспільського академічного ліцею ім. А. Федорчука Бориспільського району Київської області;
19. Царенко Тетяна Іванівна, керівник Літературного гуртка «Пролісок» Комунальної установи «Центр розвитку дітей та молоді» Узинської міської ради Білоцерківського району Київської області;
20. Чхайдзе Вахтанг Арчилович, викладач Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого;
21. Щербань Ольга Миколаївна, учитель Академічного ліцею № 1 ім. А.С. Малишка Обухівської міської ради Київської області;
22. Юрченко Ніна Миколаївна, учитель Білоцерківського природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О. Кириленка Білоцерківської міської ради Київської області.

ЗМІСТ

Привітання	
Галина Лазарева <i>Білий голуб – символ миру</i>	3
Василь Василяшко <i>Секрети творчого пера</i>	4
Василь Неволов <i>Юні друзі</i>	8
Переможці конкурсу	
Бігус Ксенія	
<i>Поки ліхтар</i>	9
<i>Так вже водиться</i>	11
Верхова Аріна	
<i>Як намистини</i> ...	12
<i>Цвітуть жоржини</i>	12
Говорун Аліна	
<i>Я – воля!</i>	13
<i>Переможна весна</i>	14
Мішина Марія	
<i>Панна</i>	16
<i>Ведмедик</i>	17
<i>Вмикались люстри</i>	18
Яцентюк Олесь	
<i>Метаморфоза</i>	19
<i>Діти війни</i>	19
<i>Світ</i>	20
Бойко Надія	
<i>Недолюблена весна</i>	21
<i>Повітряна тривога</i>	21
<i>Плинуть хмари</i>	21
Ковальова Єсенія	
<i>Червоні маки</i>	22
<i>Моя весна</i>	23
Лега Аліна	
<i>Війна в Україні</i>	24
<i>Про наболіле</i>	24
Лучко Поліна	
<i>В холодному окопі</i>	25
<i>Я дістану перо у майбутнє</i>	27
Міщенко Уляна	
<i>Дитинство</i>	28

Моя земля.....	28
Нірода Юліана	
<i>Вічність</i>	29
<i>Вдихай талант</i>	29
Смовський Максим	
<i>Маю право</i>	30
<i>Я не можу</i>	31
Шапенко Наталія	
<i>Мотивація</i>	32
<i>Надія на майбутнє</i>	32
Яцюк Дарина	
<i>У когось є свої дороги</i>	33
<i>Лавандовим шумом покриті поля</i>	34
Бардаков Назар	
<i>Слова</i>	35
Борисенко Віталія	
<i>Туманом покритий</i>	36
<i>Середземне непокірне</i>	37
Гавдан Богдана	
<i>Сльози України</i>	38
Гончар Марія	
<i>Дякую тобі, герою!</i>	39
Гриневич Олександра	
<i>Ненаписане</i>	40
Кравець Анна	
<i>Об'єднаймо, брати-українці!</i>	41
Куц Дарина	
<i>Ми вистоїмо</i>	42
Лишко Вікторія	
<i>Біль війни</i>	43
Максименко Софія	
<i>Моя Батьківщина</i>	44
Некрашевич Катерина	
<i>Театр</i>	45
Павлюк Марія	
<i>Осінь</i>	46
<i>Небо</i>	46
Петрожалко Марія	
<i>Захисники</i>	46
Таран Альона	

Сині очі.....	47
Царенко Ярослава	
<i>Мир і дружба</i>	48
<i>До мови</i>	48
Призери конкурсу	
Бабенко Маргарита	
<i>Навіщо?</i>	49
Береговець Олександра	
<i>Матусю, а ми провідаєм сьогодні татка?</i>	50
Бондар Олександра	
<i>Хотів жити</i>	51
Католик Дарина	
<i>Ілюзія</i>	51
Отеченко Анастасія	
<i>Вже знову журавлі</i>	52
Панченко Артем	
<i>Я вмю бути вільним</i>	53
Савлук Ігор	
<i>Я мрію, щоб закінчилась війна</i>	54
<i>Сідає сонце за небокрай</i>	54
Хіхло Ірина	
<i>Ти, солдате, тримайся, мій друже</i>	54
Андрущенко Каріна	
<i>Голуби</i>	55
Бабенков Нікіта	
<i>Нестерпний біль</i>	56
Вакуліч Софія	
<i>Недарма</i>	57
Лелюх Аліна	
<i>Вставайте браття україні!</i>	57
Сироватка-Кукліна Катерина	
<i>Я не чую два роки спів солов'я</i>	58
Борковська Софія	
<i>Сторінками «Кобзаря»</i>	59
Безпала Марина	
<i>Життя</i>	60
Багінська Аріадна	
<i>Духовний батько українців</i>	60
Кирилюк Анастасія	
<i>Моя мама</i>	61

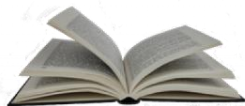

Романенко Анна	
<i>Дякую</i>	61
Смолінська Ірина	
<i>Хотіла б я пісню стати</i>	62
Таран Маргарита	
<i>З вірою і сподіванням</i>	63
Яровенко Софія	
<i>Серця наповнюйте теплом</i>	63
Вдовенко Крістіна	
<i>Не вбити</i>	64
Усенко Сергій	
<i>Моя заповітна мрія</i>	65
Харлановська Евеліна	
<i>Скажи мені</i>	66
Глогуш Ярина	
<i>Ліхтар</i>	66
Підтілок Макар	
<i>А якщо, якби мені крила</i>	67

Поетичне слово членів журі

Василяшко Василь	68
Петровська Тетяна	73
Хоменко-Семенова Леся	77
Довгоп'ят (Колінченко) Ольга	81
Клічак Василь	84
Кир'ян (Уютнова) Надія	88
Осташ (Хоню) Вікторія	91
Ткаченко Анатолій	95
« <i>Ой мамо, мамо, мамо</i> ...»	100

Список учителів, викладачів, керівників гуртків, які підготували переможців Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб» 104

Літературно-художнє видання
БІЛИЙ ГОЛУБ

Редакційна рада:

Лазарева Г.Р.

Лахтіонова Л.А.

Петровська Т.В.

Василяшко В.Ф.

Довгон'ят О.М.

Кир'ян Н.В.

Відповідальна за випуск – Галина Лазарева

Упорядник – Тетяна Петровська

Редактор – Надія Кир'ян

Дизайн – Інна Божко

***До альманаху увійшли найкращі вірші учасників
Всеукраїнського поетичного конкурсу «Білий голуб»***

Навчально-науковий інститут розвитку освіти Національного авіаційного університету: Альманах поетичної творчості юних літераторів «Білий голуб», упоряд.: Петровська Т.В. – Київ, 2024. – с. 110

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Адреса: Україна, 03058,
просп. Любомира Гузара, 1
<https://nau.edu.ua/>

Навчально-науковий інститут розвитку освіти НАУ

Корпус 8а, кабінет 604
<http://iro.nau.edu.ua>
Тел.: (044) 406-72-02

Центр допрофесійної підготовки та обдарованої учнівської молоді ННІРО НАУ

Корпус 8а, кабінет 609
<https://www.facebook.com/102652827811918>
E-mail: center.dp@nau.edu.ua
Тел.: (044) 497-68-47